

คนทำงาน

Rocket Media
Lab: สำนวจสภาพ
การทำงาน 'ไร
เตอร์' ทั่วโลก [หน้า
14]

วุฒิสภาออสเตรเลีย
ได้ส่วนการละเมิด
สิทธิคนทำงาน
ต่างชาติในภาค
เกษตร [หน้า 34]

ผลสำรวจ 94
ประเทศ ชี 'ครู'
ทำงานหนัก-ค่าจ้าง
ต่ำ และถูกประเมินค่า
ต่ำเกินไป [หน้า 37]

จำนวนคนทำงานสูงวัย
ในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง
17 ปี และ 9.06 ล้าน
คน [หน้า 40]

รอบโลกแรงงาน

เศรษฐกิจเอเชียระส่ำจากวิกฤตขาดแคลนวัตถุดิบ-แรงงาน ต้นทุนขนส่งพุ่ง และการปิดตัวของโรงงาน

สภาพเศรษฐกิจในเอเชียกำลังอยู่ในภาวะย่ำแย่ อันเนื่องมาจากวิกฤตปัญหาอุปทานตั้งแต่เรื่องการขาดแคลนพลังงานและชิปประมวลผลคอมพิวเตอร์รวมทั้งชิ้นส่วนต่างๆ ไปจนถึง ต้นทุนการขนส่งทางเรือที่เพิ่มสูง และการปิดตัวของโรงงานต่างๆ เนื่องจากการระบาดใหญ่ของ COVID-19

มีรายงานข่าวระบุว่าขณะที่ญี่ปุ่นและอีกหลายประเทศกำลังเริ่มผ่อนคลายมาตรการฉุกเฉินเพื่อควบคุมการระบาดของ COVID-19 อยู่แล้ว รัฐบาลอีกหลายประเทศกลับต้องมาบังคับใช้แผนงานต่าง ๆ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ ทำให้ภาพรวมเกี่ยวกับทิศทางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในแง่ของภูมิภาคและของโลกยิ่งมีความไม่แน่นอนมากขึ้น

ผลผลิตโรงงานของญี่ปุ่นชะลอตัวลงมาที่ระดับ 3.2% ในเดือน ส.ค. 2021 เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้าซึ่งรายงานการลดลงไว้ที่ 1.5% สถานการณ์ในญี่ปุ่นที่ยังดูไม่ดีขึ้นนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับภาพรวมในเอเชียที่รายงานการปิดตัวของโรงงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

รายงานโดยรัฐบาลญี่ปุ่นระบุว่าอุตสาหกรรมการผลิตและผู้ผลิตสินค้าไอที รวมทั้งเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ คือ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุด โดยบริษัท ซุกูมอเตอร์ กลายมาเป็นผู้ผลิตตราย่ำสุดที่ออกมาประกาศพักสายการผลิตเพิ่มอีก 2-3 วัน เนื่องจากการขาดแคลนชิ้นส่วน หลัคู่แข่งรายอื่นๆ ประกาศชะลอสายการผลิตด้วยเหตุผลเดียวกันไปก่อนหน้านี้

นอกจากนั้น ตัวเลขค่าปลีกญี่ปุ่นยังตกต่ำหนักกว่าคาดถึง 4.1% จากเดือน ส.ค. 2021 เนื่องจากความต้องการสินค้าเสื้อผ้าและเครื่องใช้ผู้บริโภคที่อ่อนตัวลง

ขณะเดียวกัน ภาพรวมอุตสาหกรรมการผลิตของจีนก็อ่อนตัวลงเช่นกัน โดยผลการสำรวจอย่างเป็นทางการของผู้จัดการโรงงานทั้งหลายพบว่า ดัชนีผู้จัดการฝ่ายจัดซื้อภาคการผลิต (PMI) ในเดือน ก.ย. 2021 อยู่ที่ 49.6 หรือลดลงจากระดับ 50.1 ในเดือน ส.ค. 2021 รายงานข่าวระบุว่า การสำรวจดังกล่าวเกิดขึ้น ก่อนที่จะมีรายงานการขาดแคลนพลังงานในจีน ที่ทำให้โรงงานในบางภูมิภาคของประเทศต้องระงับการทำงานไปเมื่อเร็ว ๆ นี้

สาเหตุของการลดลงของดัชนีนี้คือ ความต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่างๆ ที่เพิ่มขึ้น เพราะนโยบายการทำงานจากบ้าน ทำให้มีไม่ใคร่ซิปไม่พอสำหรับการผลิต ขณะที่ การขาดแคลนตู้ขนส่งสินค้าทางเรือและการปิดทำการของท่าเรือต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ เนื่องจากการระบาดของ COVID-19 ก็มีผลทำให้เกิดเหตุสะดุดในห่วงโซ่อุปทานโลกด้วย

[ที่มา: VOA, 1/10/2021](#)

เผยบริษัทจัดหางานในไต้หวันมีการเรียกเก็บค่าซื้อตำแหน่งงานจากแรงงานต่างชาติ

สมาชิกรัฐสภานิติบัญญัติสังกัดพรรค DPP ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลของไต้หวัน ได้รับคำร้องเรียนจากแรงงานต่างชาติว่าบริษัทจัดหางานมีการเรียกเก็บค่าซื้อตำแหน่งงานจากพวกตน ในอัตรา 10,000 -25,000 เหรียญไต้หวัน จึงเรียกร้องกระทรวงแรงงานต้องตรวจสอบพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายของบริษัทจัดหางานเหล่านี้ แก่ปัญหาที่แรงงานต่างชาติถูกขูดรีด ซึ่งเป็นปัญหาหมักหมมมานาน พร้อมทั้งทบทวนขั้นตอนการย้ายนายจ้างให้มีความเป็นมิตรมากขึ้น เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่ขอบด้วยกฎหมายของแรงงานต่างชาติ อย่าปล่อยให้ไต้หวันกลายเป็นเกาะแห่งแรงงานทาส

[ที่มา: Radio Taiwan International,](#)

[1/10/2021](#)

ธุรกิจแฟชั่นเริ่มย้ายฐานการผลิตออกจากเอเชีย สะท้อนพิษจาก COVID-19 ระยะยาว

การระบาดของ COVID-19 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 ปี นั้นได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Supply Chain) ก่อให้เกิดความล่าช้าพร้อมทั้งค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นในการขนส่งสินค้าจากประเทศกำลังพัฒนาต่างๆที่เป็นฐานการผลิตในบริเวณเอเชียไปยังตลาดใหญ่ ๆ ในส่วนอื่นของโลก เช่นในยุโรปหรืออเมริกา บริษัทเสื้อผ้าชื่อดังหลายยี่ห้อจึงเริ่มหันไปตั้งโรงงานในประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียนแทนเพื่อจัดการกับปัญหาข้างต้น

แม้ต้นทุนการผลิตในประเทศในเอเชียอย่างเวียดนามและบังกลาเทศจะถูกกว่าประเทศในโซนเมดิเตอร์เรเนียนถึง 20% แต่ระยะเวลาการขนส่งสินค้าจากเอเชียที่ถูกยึดออกไปจากปกติ 4-5 เดือนเป็น 7-8 เดือน เนื่องจากปัญหาทางด้านการขนส่งเพราะ COVID-19 ทำให้ข้อดีข้างต้นนั้นไม่คุ้มค่าอีกต่อไป

ทั้งนี้ การผลิตในประเทศอียิปต์ยังสามารถส่งสินค้าไปยังโรงงานและหน้าร้านต่าง ๆ ในยุโรปได้ในเวลาเพียง 2 เดือน ส่วนในเซอร์เบียหรือโครเอเชียที่เป็นฐานการผลิต

เสื้อผ้าที่ทำจากขนสัตว์นั้น ระยะเวลาการผลิตทั้งสิ้นก็ใช้เพียงหนึ่งเดือนเศษเท่านั้น นอกจากนี้ราคาค่าเช่าตู้คอนเทนเนอร์หนึ่งตู้ที่ใช้ขนส่งสินค้า ยิ่งก้าวกระโดดถึง 10 เท่านั้นเกิดจากเรือขนส่งที่ไม่เพียงพอเนื่องจากการระบาดของ COVID-19

ปัญหาด้านการขนส่งนั้นยังกระทบแบรนด์เสื้อผ้าหลายยี่ห้อ เช่น Hugo Boss, Lululemon, Gap และ Kohl's โดย Hugo Boss ประกาศว่าจะย้ายฐานการผลิตไปใกล้กลับประเทศต้นกำเนิดของแบรนด์มากขึ้นซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เรียกว่า nearshoring เพื่อตัดปัญหาการพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานโลก ส่วนแบรนด์อื่น ๆ ข้างต้นกล่าวว่า จะหันไปขนส่งของทางอากาศที่มีราคาสูงกว่าแทนการขนส่งทางเรือ ทั้งนี้ เพื่อจะลดปัญหาเรื่องของหมดสต็อกในช่วงเทศกาลจับจ่ายปลายปี 2021 ที่กำลังจะเข้ามา

[ที่มา: VOA, 1/10/2021](#)

**สมาชิกสมาพันธ์สหภาพแรงงานของ
ฮ่องกงลงมติยุบสมาพันธ์**

สมาชิกสมาพันธ์สหภาพแรงงานของฮ่องกง (CTU) ซึ่งเป็นสหภาพแรงงานฝ่ายสนับสนุนประชาธิปไตยขนาดใหญ่ที่สุดของฮ่องกง ลงมติยุบสมาพันธ์แล้วโดยระบุว่าแกนนำเผชิญภัยคุกคามหลังจากทางการเงินออกกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติมาบังคับใช้กับฮ่องกงเมื่อปี 2020

ก่อนหน้านี้สื่อทางการจีนและสื่อชาตินิยมจีนในฮ่องกงกล่าวหา CTU ว่าทำหน้าที่เป็นตัวแทนของต่างชาติ ซึ่งความผิดตามข้อกล่าวหาในกฎหมายความมั่นคงแห่งชาติฉบับใหม่มีโทษสูงสุดถึงจำคุกตลอดชีวิต ทั้งนี้ CTU เป็นหนึ่งในกลุ่มประชาสังคมมากกว่า 50 แห่ง ที่ยุบตัวนับแต่จีนบังคับใช้กฎหมายฉบับนี้เมื่อกลางปี 2020 โดยนักเคลื่อนไหวคนดังหลายคนกำลังถูกขังคุกหรือไม่ก็ต้องหนีไปลี้ภัยในต่างประเทศ

[ที่มา: France 24, 3/10/2021](#)

แรงงานต่างถิ่นพากันเดินทางออกจากรัฐไฮจิมีนซ์ หลังจากทางการคลายมาตรการล็อกดาวน์

มีรายงานข่าวว่าแรงงานต่างถิ่นพาเดินทางออกจากนครไฮจิมีนซ์เกือบ 90,000 คน ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2021 หลังจากทางการคลายล็อกดาวน์ในวันที่ 30 ก.ย. 2021 เพราะเกรงว่าจะถูกล็อกดาวน์อีก หากเกิดการระบาดระลอกใหม่ ขณะที่ทางการได้ร้องขอให้แรงงานเหล่านี้ยังทำงานต่อไป เพราะเมืองกำลังขาดแคลนแรงงานอย่างหนัก

ผู้รับเหมาบริษัทก่อสร้างแห่งหนึ่งที่เผยว่าเหลือแรงงานเพียง 60% ของที่จำเป็นต่อการดำเนินโครงการ และยากจะหาแรงงานใหม่ได้ในเวลานี้ การขาดแคลนแรงงานกระทบธุรกิจเงินเวียดนามที่พึ่งพาแรงงานอย่างมากและเดือดร้อนอยู่แล้วจากการล็อกดาวน์

[ที่มา: CNA, 4/10/2021](#)

รัฐบาลอังกฤษจะประกาศให้การสนับสนุนครั้งใหม่ แก่คนทำงานที่ได้รับผลกระทบจากการ COVID-19

รัฐมนตรีคลังอังกฤษจะประกาศเงินกอบกู้เศรษฐกิจจำนวน 500 ล้านปอนด์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนคนทำงานที่อายุ

มาก และคนหนุ่มสาวชาวอังกฤษที่ต้องออกจากโครงการให้เงินชดเชยผู้ที่ถูกพักงาน ขณะที่รัฐบาลได้จ่ายเงินไปแล้วเกือบ 70,000 ล้านปอนด์ให้แก่พนักงานที่ต้องอยู่บ้านช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งจะช่วยให้อัตราการว่างงานลดลง

ทั้งนี้อังกฤษเพิ่งประกาศยุติโครงการให้เงินชดเชยผู้ถูกพักงาน (furlough) เมื่อวันที่ 30 ก.ย. 2021 โดยรัฐมนตรีคลังอังกฤษระบุว่าถึงเวลาแล้วที่จะต้องเปลี่ยนผ่านการให้การสนับสนุนระยะยาว

[ที่มา: ITV, 4/10/2021](#)

แพทย์อิสราเอลยื่นใบลาออกมากกว่า 2,590 คน เพราะถูกบังคับให้เข้าเวร 26 ชั่วโมง

มีรายงานข่าวว่าแพทย์ประจำบ้านและแพทย์ฝึกหัดในอิสราเอลยื่นใบลาออกมากกว่า 2,590 คน โดยให้เหตุผลว่าพวกเขาถูกบังคับให้เข้าเวรทำงานเป็นเวลา 26 ชั่วโมง โดยไม่ได้พักผ่อน ทั้งนี้กระทรวงสาธารณสุขได้ออกแผนลดเวลาเข้าเวรทำงานในโรงพยาบาล 10 แห่ง ทางตอน

เหนือและตอนใต้ของประเทศให้เหลือ 18 ชั่วโมง ยกเว้นแผนกผ่าตัด และจำกัดชั่วโมงทำงานให้ไม่เกิน 63 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทั้งยังกำหนดให้แพทย์เข้าเวรไม่เกิน 6 ครั้งต่อเดือน โดยจะขยายแผนการดังกล่าวให้ครอบคลุมทุกโรงพยาบาลทั่วประเทศภายในปี 2026

[ที่มา: The Times of Israel, 7/10/2021](#)

รัฐบาลเบลเยียมจะพิจารณาข้อเสนอทำงาน 4 วันต่อสัปดาห์

รัฐบาลเบลเยียมจะพิจารณาข้อเสนอให้ประชาชนทั่วประเทศทำงาน 4 วันต่อสัปดาห์ โดยจุดประสงค์ของการปรับลดวันทำงานให้เหลือ 4 วันก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนที่จะเพิ่มความยืดหยุ่นในการทำงานในอนาคตของกลุ่มประเทศในยุโรป (EU)

อย่างไรก็ดี มีความกังวลว่า การลดวันทำงานให้เหลือ 4 วันต่อสัปดาห์อาจทำให้พนักงานต้องทำงานเพิ่มชั่วโมงการทำงานต่อวันเพื่อชดเชยวันหยุดที่ได้มาเพิ่ม

หากข้อเสนอลดวันทำงานเหลือ 4 วันนี้ผ่านการพิจารณาจะทำให้เบลเยียมเป็นประเทศ

ที่ 3 ในยุโรป ที่เริ่มใช้นโยบายลดวันทำงาน เหลือ 4 วันต่อสัปดาห์ ต่อจากไอซ์แลนด์ และสเปน

[ที่มา: Euronews, 7/10/2021](#)

ผู้นำญี่ปุ่นจะให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นต่อการขึ้นค่าจ้างให้พนักงานบริษัท

นายกรัฐมนตรีชิชิเดะ ฟูมิโอะของญี่ปุ่นเน้นย้ำว่า จะให้ความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ ต่อการขึ้นค่าจ้างให้พนักงานบริษัท ในการพิจารณาบททบทวนภาษีกำไรส่วนทุนของผู้ที่มั่งคั่ง

นายชิชิเดะกล่าวในรายการธุรกิจทางสถานีทีวีโตเกียวเมื่อวันจันทร์ที่ 11 ตุลาคม โดยระบุว่าควรมีการหารือด้านภาษีกำไรส่วนทุนในช่วงใดช่วงหนึ่งในภายภาคหน้า โดยแนะนำการทบทวนนี้จะไม่รวมอยู่ในแผนการเก็บภาษีของปีงบประมาณหน้า ก่อนหน้านั้นนายชิชิเดะชี้ว่า การขึ้นภาษีดังกล่าวอาจเป็นแนวทางแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านความมั่งคั่งของประเทศได้

นายชิชิเดะกล่าวว่า ความสำคัญอันดับแรกคือการเพิ่มค่าจ้างและได้แสดงความคิดเห็น

เกี่ยวกับแรงจูงใจทางภาษีสำหรับบริษัทที่ขึ้นค่าจ้างให้แก่พนักงานของตนแต่ละคน แต่นายชิชิเดะปฏิเสธที่จะขึ้นภาษีผู้บริโภคร เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรทางการคลังสำหรับการลดความเหลื่อมล้ำ

นอกจากนี้ นายชิชิเดะระบุข้ออุปสรรคที่ขัดใจ โปเดนของสหรัฐในฐานะผู้นำประเทศที่ตนต้องการพบเป็นคนแรก และกล่าวว่า พันธมิตรญี่ปุ่น-สหรัฐเป็นเสาหลักในนโยบายต่างประเทศของญี่ปุ่น อีกทั้งได้กล่าวถึงประสบการณ์ยาวนานของตนในฐานะรัฐมนตรีต่างประเทศ และเน้นย้ำความสำคัญของการสร้างความไว้วางใจระหว่างสองฝ่ายด้วย

[ที่มา: NHK, 11/10/2021](#)

นักเศรษฐศาสตร์คาดตัวเลขตงงานออสเตรเลียยังสูงแม้คลายล็อกดาวน์

นักเศรษฐศาสตร์คาดว่าจะมีการตงงานเกิดขึ้นอีกในออสเตรเลียถึง 120,000 ตำแหน่ง ในเดือน ก.ย. 2021 ที่ผ่านมา หลังพบจำนวนคนตงงานมากถึง 143,600 ตำแหน่ง เมื่อเดือน ส.ค. 2021 โดยระยะ

ตัวเลขคาดการณ์จำนวนคนตกงานอยู่ที่ระหว่าง 25,000 จนถึง 225,000 ตำแหน่ง แต่ในทางกลับกัน อัตราการว่างงานในเดือน ส.ค. 2021 ที่ผ่านมากลับลดต่ำสุดในรอบเกือบ 13 ปี อยู่ที่ร้อยละ 4.5 แต่สิ่งนี้เป็นผลจากการที่ผู้คนล้มเลิกความตั้งใจที่จะหางานทำในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนในเดือน ก.ย. 2021 นักเศรษฐศาสตร์คาดว่า อัตราว่างงานอาจเพิ่มสูงถึงร้อยละ 4.8 แต่อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาคาดการณ์อาจอยู่ระหว่างอัตราคงที่เหมือนเดือนก่อนที่ร้อยละ 4.5 ไปจนถึงจุดสูงสุดที่ร้อยละ 5.4 ทั้งนี้ ตัวบ่งชี้ด้านการจ้างงานในอนาคต เช่น การประกาศรับสมัครงาน ได้ชี้ให้เห็นว่า อัตราการว่างงานอาจเพิ่มสูงที่สุดถึงร้อยละ 5 ในอีกหลายเดือนที่จะมาถึง

[ที่มา: SBS, 13/10/2021](#)

บริษัทในญี่ปุ่นเตรียมจ้างคนอายุเกิน 80 ปี แก้ปัญหาขาดแคลนแรงงาน

17 ต.ค. 2564 บริษัทในญี่ปุ่นกำลังค่อย ๆ พึ่งพาคนทำงานที่พ้นวัยเกษียณไปแล้ว ในการเติมเต็มตำแหน่งงานว่างในตลาด

ตลาดแรงงานที่หาแรงงานได้ยากยิ่ง โดยผู้ค้าปลีกรายหนึ่งกำลังจะยกเลิกการจำกัดอายุพนักงาน Nojima เครือข่ายร้านขายอุปโภคบริโภค อิเล็กทรอนิกส์ ระบุว่า จะยกเลิกการจำกัดอายุพนักงานที่ 80 ปี ตั้งแต่เดือน ต.ค. 2564 นี้เป็นต้นไป และบริษัทยังวางแผนที่จะจ้างพนักงานใหม่ที่อายุเกิน 80 ปี เพิ่มเติมด้วย

จากพนักงาน 3,000 คน ที่ Nojima ที่ทำงานเต็มเวลา มีประมาณ 10 คนมีอายุ 75 ปีขึ้นไป ตอนนี้บริษัทจะจ้างพนักงานใหม่ที่มีอายุมากกว่า 80 ปีด้วย

พนักงานอาวุโสจะได้รับเงิน 120,000 เยน (ประมาณ 35,000 บาท) ต่อเดือนสำหรับการทำงาน 5 ชั่วโมงต่อวัน 4 ครั้งต่อสัปดาห์ สัญญาจ้างงานที่มีอยู่จะขยายออกไปหากพนักงานมีสุขภาพดีและเต็มใจที่ยังจะไม่เกษียณตนเองจากการทำงาน

นอกจากนี้ผู้บริษัทผู้ผลิตชิปชื่อดังอย่าง YKK Group ก็ได้ประกาศยกเลิกการ

เกษียณอายุ เพื่อรักษาพนักงานไว้ในปี 2564 นี้ด้วย

ความเคลื่อนไหวดังกล่าวส่งสัญญาณว่า ตลาดแรงงานในญี่ปุ่นตั้งตัวเพียงใด ขณะที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นพยายามฟื้นตัวจากการระบาดของ COVID-19

[ที่มา: Nikkei Asia, 13/10/2021](#)

Boeing ออกข้อกำหนดให้พนักงานของ โบอิงในสหรัฐฯ ต้องฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ภายในวันที่ 8 ธ.ค. 2021 นี้

Boeing บริษัทผู้ผลิตเครื่องบินรายใหญ่ที่สุดของสหรัฐฯ ได้ออกข้อกำหนดให้พนักงานของโบอิงในสหรัฐฯ ประมาณ 125,000 คน ต้องฉีดวัคซีนป้องกัน COVID-19 ภายในวันที่ 8 ธ.ค. 2021 นี้ ด้านสหภาพแรงงานนักวิศวกรรมด้านการบินและอวกาศ (SPEEA) ระบุว่าทางสหภาพแรงงานกำลังเจรจากับ Boeing เพื่อให้แน่ใจว่าจะบังคับใช้ข้อกำหนดดังกล่าวโดยพิจารณาถึงข้อกังวลของสมาชิกสหภาพแรงงานตามความเหมาะสม เช่น ปัญหา

ด้านสุขภาพ และเป็นไปตามข้อกำหนดใน ข้อตกลงสหภาพการจ้าง

[ที่มา: IndustryWeek, 13/10/2021](#)

แรงงานต่างถิ่นในเวียดนาม ทอยยกกลับ โฮจิมินห์

แรงงานต่างถิ่นในเวียดนามพากันเดินทางกลับไปทำงานในนครโฮจิมินห์และจังหวัดใกล้เคียงที่เริ่มการผลิตและอุตสาหกรรมอีกครั้ง เนื่องจากสามารถควบคุมการระบาดของ COVID-19 ได้แล้ว ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่เดินทางออกจากรนครโฮจิมินห์และจังหวัดใกล้เคียงกลับไปยังบ้านเกิดเมื่อหลายเดือนก่อน เพราะเกิดการระบาดระลอกใหม่ช่วงปลายเดือน เม.ย. 2021 หลายคนตัดสินใจกลับมาเพราะไม่มีงานทำที่บ้านเกิด ประกอบกับโรงงานในจังหวัดทางตอนใต้เริ่มเปิดทำการอีกครั้ง ทั้งนี้ นับตั้งแต่เวียดนามผ่อนคลายนโยบายการจำกัดตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 2021 มีแรงงานต่างถิ่นเดินทางกลับมาทำงานแล้วราว 143,000 คน แต่ภาคธุรกิจยังคงต้องการแรงงานอีกประมาณ 60,000 คน

[ที่มา: VnExpress International,](#)

[16/10/2021](#)

Facebook ประกาศแผนจ้างแรงงาน
10,000 ตำแหน่ง ในยุโรปเพื่อสร้าง
'metaverse'

Facebook ประกาศแผนจ้างแรงงานทักษะ
สูง 10,000 ตำแหน่ง ในสหภาพยุโรป (EU)
เพื่อสร้าง 'metaverse' หรือโลกดิจิทัล
เสมือนจริงซึ่งจะเปิดโอกาสให้ผู้คนทั่วโลก
สามารถมีปฏิสัมพันธ์กันได้ในรูปแบบ 3 มิติ
โดยจะเน้นรับสมัครในเยอรมนี, ฝรั่งเศส,
อิตาลี, สเปน, โปแลนด์, เนเธอร์แลนด์ และ
ไอร์แลนด์

โดย Facebook แถลงว่า 'metaverse' จะ
ช่วยปลดล็อกการเข้าถึงโอกาสทางการ
สร้างสรรค์, สังคมและเศรษฐกิจ และชาว
ยุโรปจะร่วมกันสร้างมันขึ้นมาตั้งแต่เริ่มต้น
โดยการจ้างแรงงานทักษะสูง 10,000 อัตรา
ในสหภาพยุโรปนี้จะมีระยะเวลาภายใน 5 ปี
ข้างหน้า

[ที่มา: Yahoo News, 18/10/2021](#)

นายกรัฐมนตรีสเปน ประกาศจะทำให้
ธุรกิจขายบริการทางเพศกลับไปผิด
กฎหมาย

นายกรัฐมนตรีเปโดร ซานเชส ของสเปน
กล่าวสุนทรพจน์ต่อผู้สนับสนุนภายหลังการ
ประชุมใหญ่พรรคสังคมนิยมว่าจะยกเลิก
ธุรกิจขายบริการทางเพศที่ทำให้ผู้หญิงตก
เป็นทาส ทั้งนี้ธุรกิจขายบริการทางเพศไม่
ถือเป็นสิ่งผิดกฎหมายในสเปนมาตั้งแต่ปี
1995 มีคนทำงานในอุตสาหกรรมนี้
ประมาณ 300,000 คน สร้างรายได้
มากกว่า 26.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี

[ที่มา: Insider, 18/10/2021](#)

แอปพลิเคชันช่วยหางานชั่วคราว เป็นที่
นิยมมากขึ้นในช่วง COVID-19 ระบาด

แอปพลิเคชันบนคอมพิวเตอร์ที่ช่วยให้ผู้คน
สามารถหางานทำในระยะเวลาสั้น ๆ โดยที่
ต้องการการฝึกอบรมเพียงเล็กน้อย หรือไม่
ต้องมีเลย กำลังเป็นที่นิยมมากขึ้นในช่วงที่
เกิดการระบาดของ COVID-19 ในขณะที่
อุตสาหกรรมต่าง ๆ ต้องรับมือกับปัญหา
การขาดแคลนแรงงาน

Stint เป็นแอปพลิเคชันที่ได้รับความนิยมในประเทศอังกฤษ ซึ่งจะเจงไปที่คนที่ต้องการหางานชั่วคราวที่ใช้ทักษะเพียงเล็กน้อย ส่วนแอปที่คล้ายกันนี้ในสหรัฐคือ Instaworks และ Gigpro ซึ่งมีความแตกต่างจาก Stint ตรงที่เหมาะสมสำหรับคนทำงานที่มีประสบการณ์มากกว่า เนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจที่ยังไม่ชัดเจน ความยืดหยุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทั้งคนงานและนายจ้าง

แอปพลิเคชันนี้อาจคล้ายกับแอปช่วยหางานทำในระยะสั้นจำนวนมากที่ปรากฏขึ้นในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เช่น Uber, DoorDash และ TaskRabbit แต่แอปล่าสุดนี้มีความแตกต่างตรงที่เป็นแอปที่เชื่อมโยงคนงานกับนายจ้างที่มีความต้องการแรงงานอย่างต่อเนื่องแต่ไม่ต้องการพนักงานประจำ และช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศอังกฤษซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากการเกิดโรคระบาดใหญ่ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าแอปพลิเคชันการจ้างงานระยะสั้นนี้จะสอดคล้องต่อความต้องการด้านความยืดหยุ่นในปัจจุบัน แต่นัก

วิจารณ์ก็ได้คาดการณ์ถึงภัยคุกคามในระยะยาว ว่าหากคนงานชั่วคราวเข้ามาแทนที่คนงานประจำ ก็อาจลดความมั่นคงในการทำงาน เงินที่นายจ้างจ่ายให้คนงานในกรณีที่ป่วยทำงานไม่ได้ ตลอดจนผลประโยชน์อื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

[ที่มา: VOA, 18/10/2021](https://www.voanews.com/technology/apple-employees-covid-19)

Apple จะให้พนักงานในสหรัฐ ที่ไม่ได้ฉีดวัคซีน ตรวจ COVID-19 ด้วย ATK ทุกครั้งก่อนเข้าออฟฟิศ

บริษัท Apple ได้ประกาศนโยบายใหม่สำหรับพนักงานของบริษัทที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา โดยพนักงานที่ยังไม่ได้เข้ารับการฉีดวัคซีน COVID-19 จะต้องเข้ารับการตรวจด้วยชุดตรวจ ATK ทุกครั้ง เมื่อเข้าไปปฏิบัติงานในออฟฟิศ ส่วนพนักงานที่ได้รับวัคซีนครบแล้ว ตรวจด้วย ATK สัปดาห์ละครั้ง สำหรับพนักงานในส่วน Apple Store ที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีการตรวจด้วย ATK สัปดาห์ละครั้งเช่นเดียวกัน ส่วนพนักงานที่ยังไม่ได้ฉีดวัคซีนจะต้องตรวจด้วย ATK จำนวน 2 ครั้งต่อสัปดาห์

[ที่มา: Bloomberg, 20/10/2021](#)

รัสเซียให้ประชาชนหยุดงาน 9 วัน แต่ ยังได้รับค่าจ้าง เพื่อควบคุมการระบาด ของ COVID-19

ประธานาธิบดีวลาดิมีร์ ปูติน ของรัสเซีย ประกาศมาตรการควบคุมโรค COVID-19 ใหม่ ด้วยการลงนามคำสั่งฝ่ายบริหาร กำหนดให้หยุดงานทั่วประเทศนาน 9 วัน แต่ยังได้รับค่าจ้าง เริ่มวันที่ 30 ต.ค.-7 พ.ย. 2021 และเรียกร้องให้ชาวรัสเซียเร่งเข้ารับ การฉีดวัคซีน เพราะปัจจุบันมีเพียงร้อยละ 32 ของประชากรทั้งหมดเกือบ 146 ล้านคน ที่ฉีดวัคซีนครบ 2 โดส

[ที่มา: Euronews, 20/10/2021](#)

ไต้หวันพร้อมเปิดรับแรงงานต่างชาติ อย่างมีเงื่อนไข คาดเริ่มได้สิ้นปี 2021

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานไต้หวัน ได้ตอบข้อซักถามของ ส.ส. ในการประชุม คณะกรรมาธิการสาธารณสุขและ สิ่งแวดล้อม สภานิติบัญญัติไต้หวัน ว่าการ อนุญาตให้แรงงานข้ามชาติเข้ามาทำงานใน ไต้หวันมีความเป็นไปได้ที่จะพิจารณาผู้ที่

ได้รับการฉีดวัคซีนจนครบโดสแล้วก่อนเป็น อันดับแรก รวมทั้งเมื่อเดินทางเข้าไต้หวัน ต้องกักตัวแบบ “1 คน 1 ห้อง” มาตรฐานเดียวกับชาวต่างชาติทั่วไปที่เดินทางเข้า ไต้หวัน ซึ่งคาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ ภายในสิ้นปี 2021 นี้

นอกจากนี้ยังระบุเงื่อนไขเพิ่มเติมอีก 2 ประการ ได้แก่ ต้องแสดงหลักฐานการตรวจ PCR ขณะเข้าเมือง และเมื่อเข้าไต้หวันแล้ว ต้องกักตัว 14 วัน กับการดูแลสุขภาพด้วย ตนเองอีก 7 วัน ในช่วงการกักตัวยังต้อง ตรวจ PCR อีก 1 ครั้ง เช่นเดียวกับ ชาวต่างชาติทั่วไปที่เดินทางเข้าไต้หวัน

[ที่มา: Radio Taiwan International, 21/10/2021](#)

สมาชิกรัฐสภาแรงงานเกาหลีใต้ 80,000 คน ประท้วงเรียกร้องสิทธิ แรงงานที่เป็นธรรม

สมาชิกรัฐสภาแรงงานเกาหลีใต้ ประมาณ 80,000 คน รวมตัวประท้วงเรียกร้องสิทธิ แรงงานที่เป็นธรรมใน 13 เมือง ในกรุงโซล อย่างเดียวมีผู้คนร่วมการประท้วงราว

27,000-30,000 คน ทั้งนี้หลายคนมาในชุด
คอสมตูมจากซีรีส์ดัง 'Squid Game' เพราะ
รู้สึกไม่ต่างจากตัวละครในเรื่องนี้ ที่ต้อง
เผชิญกับปัญหาหนี้สิน ความไม่เป็นธรรมใน
สังคม และต้องดิ้นรนเอาตัวรอดไปวัน ๆ
ทั้งนี้ผู้ประท้วงต้องการเรียกร้องให้รัฐบาล
ออกมาตรการดูแลแรงงานนอกระบบที่มี
ประสิทธิภาพ และเรียกร้องให้มีการเพิ่ม
ค่าแรงขั้นต่ำเพื่อความเป็นธรรมกับแรงงาน

[ที่มา: Insider, 21/10/2021](#)

**นครนิวยอร์ก สั่งให้เจ้าหน้าที่รัฐต้องฉีด
วัคซีน COVID-19 ทุกคน**

บิล เดอ บลาซิโอ นายกเทศมนตรีนคร

นิวยอร์กของสหรัฐฯ สั่งให้เจ้าหน้าที่รัฐต้อง

ฉีดวัคซีน COVID-19 ทุกคน โดยกำหนด
เส้นตายให้แสดงหลักฐานการฉีดวัคซีนต่อ
หัวหน้างานภายในวันที่ 29 ต.ค. 2021 หาก
ไม่ปฏิบัติตามจะถูกพักงานโดยไม่ได้รับ
ค่าจ้าง ทั้งนี้ปัจจุบันเจ้าหน้าที่รัฐในนคร
นิวยอร์กร้อยละ 71 จากทั้งหมด 160,000
คน ได้รับวัคซีนแล้วอย่างน้อย 1 โดส

[ที่มา: The New York Times, 21/10/2021](#)

ที่มา: สำนักข่าวประชาไท

เรื่องจากปก

Rocket Media Lab: สำรวจสภาพการทำงาน 'ไรเดอร์' ทั่วโลก

'Rocket Media Lab' สำรวจสภาพการทำงาน 'ไรเดอร์' ทั่วโลก พบแนวโน้มทั่วโลกดูเหมือนว่ารัฐจะมุ่งให้ความสำคัญคุ้มครองทางกฎหมายแก่ไรเดอร์มากขึ้น ขณะที่ไทยนั้นไรเดอร์ยังเป็นเพียง 'พาร์ทเนอร์' และไร้ซึ่งสวัสดิการและความคุ้มครองที่เหมาะสม | ที่มาภาพ: [Wallpaper Flare](#)

ช่วงต้นเดือน ต.ค. 2564 [Rocket Media Lab](#) นำเสนอรายงานระบุว่า Food Delivery จริงๆ แล้วไม่ใช่สิ่งที่เพิ่งมีในสังคมสมัยใหม่ แต่มีมาตั้งแต่เกือบ 4,000 ปีก่อน ย้อนกลับไปในยุคโรมัน ช่วง 753 – 476 ก่อนคริสตกาล ร้านเทอร์โมโพเลียมซึ่งเป็นต้นแบบของร้านอาหารในปัจจุบัน มีการจัดส่งอาหารที่ร้อนตลอดเวลาให้กับลูกค้า ซึ่งสิ่งนั้นถูกนิยามให้เป็นการจัดส่งอาหารครั้งแรกของโลก

หรือหากเป็นในรูปแบบที่ใกล้เคียงกับการบริการในปัจจุบัน ก็คือธุรกิจการจัดส่งอาหารในเมืองมูมไบ ประเทศอินเดีย ในปี 1890 ที่น่าจะเป็นต้นแบบให้บริการ Food Delivery ในทุกวันนี้ โดยมีคนรับส่งอาหารหรือ '[ดັบบาวาลา](#)' ที่ทำหน้าที่จัดส่งอาหารในปิ่นโตให้กับกลุ่มคนทำงานในเมืองมูมไบ ปัจจุบันบริการดັบบาวาลาเป็นเหมือนส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตเมืองมูมไบ

ในส่วนของการให้บริการทางออนไลน์ หลัง Pizza Hut ได้เพิ่มบริการส่งอาหารออนไลน์ในปี 1994 ทำให้ธุรกิจฟาสต์ฟู้ดหันมาเปิดรับออเดอร์ทางอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ถัดมาปี 1995 [Waiter.com](#) เปิดตัวธุรกิจส่งอาหารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์เป็นครั้งแรกในสหรัฐฯ โดยให้บริการส่งอาหารและจัดส่ง โดยมีร้านอาหารกว่า 60 ร้านเป็นพาร์ทเนอร์ที่รัฐแคลิฟอร์เนีย การเกิดขึ้นของ Waiter.com กลายเป็นการเปิดตลาด Food Delivery Online อย่างเป็นทางการ ทำให้มีหลายบริษัทเริ่มเปิดตัวหรือเข้ามาเล่นในตลาดมากขึ้น เช่น GrubHub, Uber หรือ door dash เป็นต้น

ตลาด Food Delivery ขยายตัวอย่างรวดเร็วหลังแพลตฟอร์มเข้าไปตีตลาดในกลุ่มผู้ใช้สมาร์ทโฟนที่กลายเป็นจุดพลิกผันให้กับวงการ Food Delivery โดยในปี 1995 ยอดการส่งออนไลน์เริ่มแซงหน้าการโทรสั่ง และเมื่อเกิดการระบาดของโควิด-19 ก็ยิ่งทำให้การส่งอาหารออนไลน์กลายเป็น New Normal ที่ขยายการเติบโตของ Food Delivery มากขึ้น โดยมีการคาดการณ์ว่าในปี 2021 มูลค่าตลาด Food Delivery จะสูงถึง [1.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 3.9 ล้านล้านบาท](#) และจะเติบโตสูงขึ้นเรื่อยๆ ถึง 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือราว 9.9 ล้านล้านบาทในปี 2027

แม้แพลตฟอร์ม Food Delivery จะเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่ก็มีปัญหา โดยเฉพาะในเรื่องของกฎหมาย เมื่อภาครัฐไม่ได้ปรับข้อกำหนดตามความเป็นไปของโลก พันเพ็ญสำคัญที่ธุรกิจ Food Delivery ขาดไม่ได้อย่าง ‘ไรเดอร์’ จึงกลายมาเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบที่ได้รับผลกระทบจากการเติบโตอย่างรวดเร็วของธุรกิจนี้ที่ข้อกำหนดมายังวิ่งตามมาคุ้มครองไม่ทัน และเป็นประเด็นถกเถียงกันอยู่ในปัจจุบันทั้งประเด็นเรื่องคุณภาพชีวิต การทำงาน สวัสดิการ และสถานะทางกฎหมายที่ยังคลุมเครือ

		สถานะของไรเดอร์			สวัสดิการจากแพลตฟอร์ม					แพลตฟอร์มยอดนิยม
		เป็นลูกจ้างตามกฎหมาย	มีกฎหมายเฉพาะคุ้มครอง	มีสภาพแรงงาน	การเป็นลูกจ้าง	ประกันสุขภาพ	ประกันอุบัติเหตุ	ชดเชยรายได้เมื่อเกิดอุบัติเหตุ	ประกันรายได้ขั้นต่ำ	
เอเชีย-จีน	จีน ¹	X	X	X	X	✓	✓	X	X	Eleme Meituan Waimai
	ไต้หวัน ²	X	X	X	X	✓	✓	ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	Uber Eats foodpanda
	เกาหลีใต้ ³	X	X	X	X	X	X	X	X	Coupage Eats
	ญี่ปุ่น ⁴	X	X	✓	X	X	X	X	X	Uber Eats
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	ไทย	X	X	X	X	✓ ⁴	✓	X	X	Grab, foodpanda LINE MAN
	เวียดนาม	X	X	X	X	X	✓	X	X	Grab
	สิงคโปร์	X	X	X	X	X	X	X	X	Grab
	มาเลเซีย	X	X	X	X	✓	✓	X	X	foodpanda
	ฟิลิปปินส์	X	X	X	X	✓	✓	X	X	foodpanda
ยุโรป	สหราชอาณาจักร ⁵	X	X	✓	X	X	✓	X	X	Uber Eats
	เนเธอร์แลนด์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	Just Eat
	บอร์เวีย	X	X	✓	X	X	X	X	X	Uber Eats Thuisbezorgd.nl
	สเปน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	foodora Wolt
อเมริกา	ฝรั่งเศส	✓	X	✓	✓	✓	✓	X	X	Just Eat deliveroo
	สหรัฐอเมริกา ⁶	X	X	✓	X	✓	✓	X	X	Uber Eats

¹ การเป็นลูกจ้างแพลตฟอร์มและเป็นลูกจ้างขั้นต่ำได้เฉพาะไรเดอร์ที่หารส่วนแบ่งเพียง

² การเป็นลูกจ้างแพลตฟอร์ม (เฉพาะบางแพลตฟอร์ม)

³ การเป็นลูกจ้างตามกฎหมาย (ยกเว้นบางแพลตฟอร์มและเป็นลูกจ้างแรงงานเฉพาะในธุรกิจจัดส่งเท่านั้น)

⁴ ส่วนใหญ่เป็นประกันอุบัติเหตุ 5-10

⁵ การเป็นลูกจ้างแพลตฟอร์มและเป็นลูกจ้างขั้นต่ำ (เฉพาะบางแพลตฟอร์ม)

⁶ มีเพียง Uber Eats เท่านั้นที่ไม่ใช่แรงงานบนแพลตฟอร์ม (ไรเดอร์เป็นลูกจ้าง)

แรงงานหรือพาร์ทเนอร์ ต่างประเทศมองยังไง

ในช่วงก่อนที่ Food Delivery จะเข้าถึงในระบบอินเทอร์เน็ต ไรเดอร์ถูกจ้างเป็นพนักงานของแพลตฟอร์มเหมือนกับพนักงานรูปแบบอื่นๆ ยกตัวอย่างแพลตฟอร์ม Food Felivery ทางอินเทอร์เน็ตเจ้าแรกอย่าง Waiter.com ที่ไรเดอร์ทุกคนจะเป็นพนักงานของแพลตฟอร์ม มีทั้ง

ทำงานเต็มเวลาและเป็นกะ ซึ่งแพลตฟอร์มให้ไรเดอร์เลือกได้ตามสะดวก โดยจะได้รับเงินตาม ชั่วโมงที่ทำงาน โบนัสตามระยะทางที่ออกงาน ค่าโทรศัพท์ และประกันสุขภาพ

แต่เมื่อแพลตฟอร์ม Food Delivery เริ่มขยายพื้นที่ให้บริการมากขึ้น จากระดับเมือง เป็นระดับ รัฐ ระดับประเทศ และระดับข้ามชาติ ทำให้ต้นทุนที่แพลตฟอร์มจะต้องแบกรับโดยเฉพาะ ต้นทุนดูแลไรเดอร์ที่สูงขึ้นตามพื้นที่ให้บริการ จึงเกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดจ้างไรเดอร์ ใหม่ ในฐานะคู่สัญญาอิสระ (Independent Contractors) หรือพาร์ทเนอร์ตามคำที่เราใช้ใน ปัจจุบัน

พาร์ทเนอร์เป็นความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างไรเดอร์กับแพลตฟอร์ม ภายใต้คอนเซ็ปต์ 'เป็นนาย ของตัวเอง เลือกลงเวลาทำงานตามสะดวก' ความอิสระนี้ทำให้คนว่างงานจำนวนมากหันมา ทำงานเป็นไรเดอร์ โดยเจ้าแรกที่ใช้ระบบพาร์ทเนอร์ก็คือ [GrubHub](#) แพลตฟอร์มสัญชาติ อเมริกาที่ก่อตั้งในปี 2004 ทำให้ทางแพลตฟอร์มมีไรเดอร์เพียงพอกับบอเดอร์จำนวนมาก และช่วยลดค่าใช้จ่ายให้แพลตฟอร์ม และทำให้แพลตฟอร์มน้องใหม่จำนวนมาก ใช้แนวทางนี้เพื่อคุมต้นทุนในการดูแลไรเดอร์ ไม่ว่าจะเป็น Foodora, Doordash, GrabFood, LINE MAN หรือ Uber Eats

อย่างไรก็ตาม ด้วยความอิสระในการเลือกเวลาทำงานของไรเดอร์ ทำให้มีไรเดอร์จำนวนไม่ น้อยเลือกที่จะทำงานเต็มเวลา เหมือนทำงานประจำแบบไม่มีวันหยุดมากกว่าจะทำเป็นกะ 2- 3 ชั่วโมงต่อวัน หรือหันมาทำเป็นงานหลักมากกว่างานเสริม ยิ่งในสถานการณ์โควิด-19 ที่งาน หายากมากขึ้น มีคนว่างงานจำนวนมาก ทำให้หลายคนหันมาทำงานหลักเป็นไรเดอร์มาก ยิ่งขึ้น

ประเด็นเรื่องสถานภาพของไรเดอร์เป็นเรื่องที่มีการถกเถียงกันมานานว่าจริงๆ แล้วไรเดอร์คือ พนักงานของแพลตฟอร์มหรือไม่ ปัจจุบันในหลายประเทศอาชีพไรเดอร์เข้าข่ายงาน ประเภท Gig Work หรือฟรีแลนซ์ เพราะไม่ได้มีความสัมพันธ์กับแพลตฟอร์มในฐานะลูกจ้าง

และนายจ้างตามกฎหมาย และหลายแพลตฟอร์มเน้นย้ำอย่างชัดเจนว่า ไรเดอร์ไม่ได้มีสถานภาพเป็นลูกจ้าง (Employee) ของแพลตฟอร์ม

เมื่อไรเดอร์ไม่เข้าข่ายเป็นลูกจ้างตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ ภาครัฐจึงจัดให้ไรเดอร์เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ (Self-Employed) ทำให้ไรเดอร์ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของแรงงาน เช่น ประกันอุบัติเหตุ เงินบำนาญหลังเกษียณ หรือประกันค่าแรง ฯลฯ เช่น ส่วนหนึ่งในประเทศจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สหราชอาณาจักร และนอร์เวย์

การไม่ได้รับสิทธิในการเป็นแรงงานที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของไรเดอร์ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวในการเรียกร้องสิทธิในหลายประเทศทั่วโลก ทั้งการชุมนุมประท้วงไปจนถึงการยื่นฟ้องต่อศาล ที่มีทั้งประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

สหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักร สหภาพแรงงานอิสระแห่งบริเตนใหญ่ (IWGB) ได้ยื่นฟ้อง Deliveroo เนื่องจากไรเดอร์ถูกขูดรีดจากแพลตฟอร์มจนไม่สามารถทำงานตามที่ตัวเองต้องการและไม่ได้สวัสดิการพื้นฐานในฐานะลูกจ้างของแพลตฟอร์ม แต่สุดท้ายศาลอุทธรณ์ตัดสินว่าไรเดอร์ของ Deliveroo ไม่เข้าข่ายการเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม อีกด้านหนึ่ง ศาลสูงสุดของอังกฤษตัดสินให้คนขับรถของ Uber เป็นพนักงานของบริษัท ทำให้คนขับ Uber ได้สถานะพนักงานของแพลตฟอร์ม ได้รับค่าแรงขั้นต่ำ สวัสดิการบำนาญ และรายได้ในวันหยุดหรือวันลา นอกจากนี้ยังมีกรณีของแพลตฟอร์มส่งอาหารอย่าง Just Eat ที่เพิ่งจะให้สถานะการเป็นลูกจ้างแก่ไรเดอร์ส่งอาหาร ซึ่งมีผลให้ไรเดอร์เข้าถึงสวัสดิการต่างๆ และได้รับความคุ้มครองมากขึ้น

สหรัฐอเมริกา

ในสหรัฐอเมริกา แม้ไรเดอร์จะยังไม่ได้รับสถานะตามกฎหมาย แต่ในหลายรัฐก็เริ่มมีการเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องสิทธิ Gig Worker โดยเมื่อไม่นานมานี้ นิวเจอร์กซิตีได้ผ่านร่างกฎหมาย ควบคุมอุตสาหกรรมขนส่ง โดยแพลตฟอร์มจะต้องแจ้งรายละเอียดของแต่ละออเดอร์ให้กับไรเดอร์ก่อนเดินทาง ได้แก่ สถานที่รับอาหาร ปลายทาง ระยะทาง และระยะเวลา คนขับสามารถกำหนดได้ว่าต้องการเดินทางไกลสุดแค่ไหนในแต่ละครั้ง และทางแพลตฟอร์มต้องแจ้งรายละเอียดของทิปให้กับไรเดอร์ นอกจากนี้ รัฐแคลิฟอร์เนียยังได้ผ่านร่างกฎหมาย California Assembly Bill 5 เพื่อคุ้มครองสิทธิต่างๆ และการเป็นลูกจ้างให้กับกลุ่ม Gig Worker อันรวมไปถึงไรเดอร์ด้วย

เกาหลีใต้

ในเดือนพฤษภาคม 2019 ปาร์ก จอง-ฮุน หนึ่งในไรเดอร์ของแพลตฟอร์มส่งอาหารแห่งหนึ่งในกรุงโซล ได้รวบรวมเพื่อนไรเดอร์จัดตั้งสหภาพไรเดอร์ขึ้นมา (Rider Union) และรวมตัวกันประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิของไรเดอร์ในวันแรงงานหน้ารัฐสภาในกรุงโซล จนเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน สภากรุงโซลจึงได้รับรองสถานะทางกฎหมายให้กับสหภาพไรเดอร์ที่เขาและเพื่อนได้รวมตัวกันจัดตั้งขึ้น เมื่อสหภาพไรเดอร์ได้รับการรับรองทางกฎหมายแล้ว จึงมีการต่อรองเจรจากับแพลตฟอร์มจนทำให้ไรเดอร์ได้รับสถานะเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม แต่ทั้งนี้ผลการเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์มจำกัดเฉพาะในกรุงโซลเท่านั้น โดยการประกาศให้ไรเดอร์ทั่วประเทศได้สถานะการเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์มนั้นจะต้องรอการอนุมัติจากรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานเสียก่อน ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้า

นอกจากนี้ยังมีกรณีของไรเดอร์ส่งอาหารสังกัด Yogiyo ที่ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนต่อกระทรวงแรงงาน โดยกล่าวว่าพวกเขาทำงานเสมือนพนักงานประจำของแพลตฟอร์ม เนื่องจากทางบริษัทกำหนดตารางเวลางานของพวกเขา รายงานการทำงานในช่วงพักกลางวัน และกำหนดพื้นที่งาน ทางบริษัทจึงควรต้องจ่ายค่าล่วงเวลางานให้ด้วย โดยที่สุดท้ายกระทรวงแรงงานได้ตัดสินใจ

ให้แพลตฟอร์มจ่ายค่าล่วงเวลาในการทำงานให้กับไรเดอร์ทั้ง 5 คนนี้ โดยเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นก่อนที่สหภาพไรเดอร์จะได้รับการรับรองสถานะทางกฎหมายเพียงหนึ่งเดือน

ไต้หวัน

ในกรณีของไต้หวัน ซึ่งมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก เกิดขึ้นจากการเสียชีวิตของไรเดอร์ของแพลตฟอร์ม Foodpanda และ Uber Eats ในขณะที่ทำงาน ในปี 2019 ซึ่งกลายมาเป็นข่าวใหญ่ในประเทศ ทำให้กระทรวงแรงงานประกาศว่าไรเดอร์นั้นเข้าข่ายการเป็นลูกจ้างตามกฎหมายแรงงานมาตรฐานของไต้หวัน และได้เชิญแพลตฟอร์มส่งอาหารทั้งหมดเข้าพบเพื่ออธิบายแนวทางปฏิบัติและให้รับรองความปลอดภัยของคนขับรถส่งของ

อย่างไรก็ตาม การประกาศของกระทรวงแรงงานในครั้งนั้นไม่ได้เป็นการประกาศกฎหมายเฉพาะเพื่อใช้คุ้มครองไรเดอร์ และไม่ได้เป็นการประกาศคำสั่งโดยเฉพาะเจาะจงไปยังแพลตฟอร์มขนส่งอาหารเพื่อให้ไรเดอร์ได้สถานะการเป็นลูกจ้าง โดยในไต้หวันนั้นมีแพลตฟอร์มอื่นๆ ที่ไรเดอร์มีสถานะเป็นลูกจ้างอยู่แล้ว แต่สำหรับแพลตฟอร์มยอดนิยมทั้งสองแพลตฟอร์มอย่าง Foodpanda และ Uber Eats รวมไปถึง Lalamove ไรเดอร์มีสถานะเพียงพาร์ทเนอร์เท่านั้น

หลังจากการประกาศของกระทรวงแรงงาน ทั้ง Foodpanda และ Uber Eats ต่างไม่เห็นด้วยในการตีความเนื่องด้วยไรเดอร์ทำสัญญากับแพลตฟอร์มในฐานะคู่สัญญาเท่านั้น ไม่ใช่ลูกจ้าง และในกรณีของ Uber Eats ไรเดอร์ไม่ถือเป็นคู่สัญญากับ Uber Eats ด้วยซ้ำ เนื่องด้วยการทำงานของ Uber Eats ในไต้หวันใช้การจ้างเหมาช่วงกับบริษัทขนส่ง Cargo Transportation Businesses ในจังหวัดต่างๆ ซึ่งถือเป็นคู่สัญญาที่แท้จริงกับไรเดอร์

จากนั้นทางการได้มีการสั่งปรับทั้งสามแพลตฟอร์มที่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างให้เป็นไปตามกฎหมายมาตรฐานแรงงานของไต้หวัน รวมไปถึงกฎหมายอื่นๆ ที่มีผลเกี่ยวเนื่อง

กับแรงงาน เช่น กฎหมายบำนาญของลูกจ้าง โดยเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา Uber Eats ได้ฟ้องกลับโดยอ้างว่า Uber Eats ไม่ได้เป็นคู่สัญญากับไรเดอร์จึงไม่มีผลบังคับทางกฎหมาย

ปัจจุบันไรเดอร์ในได้หวั่นบางส่วนยังไม่ได้รับการรับรองว่าเป็นแรงงานตามกฎหมายหรือเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม จึงยังไม่ได้รับสวัสดิการตามกฎหมาย ในขณะที่แพลตฟอร์มเองก็อ้างว่าแม้ไรเดอร์มีฐานะเพียงคู่สัญญาหรือพาร์ทเนอร์เท่านั้น แต่แพลตฟอร์มก็มีสวัสดิการ เช่น ประกันอุบัติเหตุให้แล้ว ซึ่งหากไรเดอร์ได้รับการรับรองว่าเป็นแรงงานตามกฎหมาย แพลตฟอร์มจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินสมทบประกันสังคม เงินสมทบบำนาญลูกจ้าง และอื่นๆ ที่อาจทำให้แพลตฟอร์มมีค่าใช้จ่ายที่สูงมากขึ้น

ขณะเดียวกันทางไรเดอร์เองก็มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป โดยบางส่วนมองว่าหากแพลตฟอร์มต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงขึ้นอาจจะมีการออกกฎการทำงานใหม่และจะกระทบกับรายได้ของตัวไรเดอร์เองด้วย และกลัวว่าหากเป็นแรงงานตามกฎหมายอาจจะถูกจำกัดชั่วโมงทำงานซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้อีกด้วย

ในส่วนของประเทศที่ไรเดอร์ได้รับการรับรองสถานะการเป็นลูกจ้างตามกฎหมายหรือจากแพลตฟอร์ม ได้แก่ สเปน เนเธอร์แลนด์ และฝรั่งเศส เป็นต้น

สเปน

ในกรณีของสเปนนั้น จุดเริ่มต้นของความเปลี่ยนแปลงมาจากการประสบอุบัติเหตุจนเสียชีวิตในปี 2019 ของ Pujan Koirala ไรเดอร์ของแพลตฟอร์ม Glovo โดยที่เขาไม่ได้รับการช่วยเหลือจากแพลตฟอร์ม จนทำให้ไรเดอร์ของ Glovo รวมตัวกันประท้วงกลางเมืองบาร์เซโลนา แม้ในครั้งนั้นแพลตฟอร์ม Glovo จะชนะคดี แต่ต่อมาอดีตไรเดอร์ของ Glovo ก็ได้ฟ้องร้องแพลตฟอร์มอีกครั้ง โดยอ้างว่าตัวเองเข้าข่ายความสัมพันธ์ลูกจ้าง-นายจ้าง ก่อนที่ศาลจะตัดสินว่าไรเดอร์เป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์มในปี 2020

ต่อมาในปี 2021 รัฐบาลสเปนได้ผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยไรเดอร์หลังตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่ม Gig Worker โดยไรเดอร์จะได้รับการพิจารณาเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม ได้รับเงินเดือนและสวัสดิการพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด สเปนจึงถือเป็นประเทศแรกที่บุกเบิกกฎหมายว่าด้วยไรเดอร์ และประกันสิทธิแรงงานของไรเดอร์ในยุโรป

เนเธอร์แลนด์

กรณีของประเทศเนเธอร์แลนด์ ศาลมีคำตัดสินว่าไรเดอร์เป็นลูกจ้าง ไม่ใช่ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (Self-employed) เมื่อช่วงต้นปี 2021 หลังทางแพลตฟอร์ม Deliveroo เปลี่ยนแปลงสัญญาจ้างของไรเดอร์ทั้งหมดจากการจ้างเป็นลูกจ้างประจำเป็นสัญญาจ้างฟรีแลนซ์ในปี 2018 โดยให้เหตุผลว่าเพื่อให้อิสระในการเลือกงานและเวลาทำงานกับไรเดอร์ในฐานะพาร์ทเนอร์ของแพลตฟอร์ม

ฝรั่งเศส

ส่วนในกรณีของฝรั่งเศสนั้น แม้ไรเดอร์จะมีสถานะเป็นลูกจ้างตามกฎหมาย แต่ยังไม่มีการกฎหมายคุ้มครองเฉพาะ หลังศาลตัดสินให้ไรเดอร์ของ Take Eat Easy และ Deliveroo เข้าข่ายเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์มตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ โดยศาลมองว่าการที่แพลตฟอร์มมีอำนาจในการควบคุมไรเดอร์ ทั้งการควบคุมโบนัสของไรเดอร์ และระบบลงทะเบียนของแพลตฟอร์ม รวมไปถึงการติดตามจีพีเอส เพื่อตรวจสอบไรเดอร์แบบเรียลไทม์ เข้าข่ายลักษณะการเป็นนายจ้าง-ลูกจ้างตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์

จีน

ประเทศจีนไม่ได้รับรองสถานภาพทางกฎหมายให้กับไรเดอร์ แต่บางแพลตฟอร์มรับรองไรเดอร์เป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม Ele.me และ Meituan จะแบ่งไรเดอร์เป็น 2 แบบ แบบแรกคือไรเดอร์อย่างเป็นทางการที่จะรับผิดชอบกับบริการส่งแบบพิเศษ ซึ่งจะทำงานเต็มเวลา มี

เวลาเข้าออกชัดเจน ส่งอาหารตรงเวลา และต้องปฏิบัติตามกฎของแพลตฟอร์มอย่างเคร่งครัด โดยไรเดอร์ในลักษณะการจ้างนี้จะได้รับเงินเดือน มีประกันสังคม และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แบบที่ 2 คือ 'Crowdsourcing' หรือไรเดอร์แบบพาร์ทไทม์ ซึ่งสามารถเริ่มงานได้ทันทีหลังลงทะเบียนยืนยันตัวตนกับแพลตฟอร์ม โดยค่าจ้างจะขึ้นอยู่กับออเดอร์ที่รับ หากปฏิบัติตามกฎของแพลตฟอร์ม และส่งออเดอร์ตามเวลา ไรเดอร์จึงจะได้สิทธิเช่นสัญญาจ้างกับแพลตฟอร์มเป็นไรเดอร์อย่างเป็นทางการ

สหภาพแรงงาน พลังชนชั้นแรงงาน

สหภาพแรงงานเป็นเหมือนอำนาจต่อรองที่มีพลังของไรเดอร์ หากจะต่อสู้และเรียกร้องสิทธิของพวกเขาตามกระบวนการทางกฎหมาย โดยประเทศที่ให้สถานะไรเดอร์เป็นลูกจ้างตามกฎหมาย เช่น สเปน ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ ไรเดอร์สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ ในขณะที่บางประเทศไรเดอร์สามารถเข้าร่วมสหภาพแรงงานอื่นๆ ได้ และก็มีอีกหลายประเทศที่มีความพยายามที่จะจัดตั้งสหภาพแรงงานไรเดอร์

ในกรณีของเกาหลีใต้ การได้มาซึ่งการจัดตั้งสหภาพแรงงานตามกฎหมาย (เฉพาะในกรุงโซล) ในขณะที่ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะคุ้มครองไรเดอร์ หรือไรเดอร์ยังไม่ได้รับสถานะการเป็นลูกจ้างตามกฎหมาย สหภาพแรงงานไรเดอร์เกิดจากการรวมตัวกันก่อนโดยที่กฎหมายยังไม่ได้รับรอง และเมื่อสหภาพแรงงานไรเดอร์ได้รับการรับรองทางกฎหมายแล้ว สหภาพจึงไปต่อรองกับแพลตฟอร์มจนทำให้แพลตฟอร์มรับรองสถานะการเป็นลูกจ้างของไรเดอร์ จะเห็นได้ว่าในกรณีนี้สหภาพแรงงานคือแรงขับเคลื่อนในการต่อสู้และเรียกร้องสิทธิของไรเดอร์ที่มีอำนาจในการต่อรองสูงและประสบความสำเร็จ แม้ว่าปัจจุบันจะบังคับใช้เพียงในเขตกรุงโซลก็ตาม

นอกจากนี้ยังมีสหภาพแรงงานบางประเภทที่รับไรเดอร์เข้าเป็นสมาชิกของสหภาพ แม้ไรเดอร์จะยังไม่ได้มีสถานะภาพเป็นแรงงานตามกฎหมายก็ตาม ซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นกลุ่มสหภาพแรงงานคมนาคม หรือกลุ่มสหภาพแรงงานอิสระที่เปิดรับเป็นสมาชิก เช่นกรณีของสหราชอาณาจักร

อาณาจักร ถึงแม้ไรเดอร์จะไม่ได้มีสถานะเป็นแรงงานหลังมีการตัดสินคดี Deliveroo ที่ตัดสินว่าไรเดอร์เป็นคู่สัญญาอิสระ (Independent Contractor) ไม่ใช่ลูกจ้าง แต่ไรเดอร์ยังสามารถเข้าร่วมกับสหภาพแรงงานได้ โดยในกรณีนี้คือสหภาพแรงงานอิสระแห่งบริเตนใหญ่ (IWGB)

หรือในบางประเทศที่แม้ไรเดอร์จะยังไม่มีสถานะการเป็นลูกจ้างตามกฎหมายและยังไม่มีกฎหมายเฉพาะคุ้มครอง แต่ก็สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ตามกฎหมาย เช่น ญี่ปุ่น ซึ่งในกฎหมายรัฐธรรมนูญรับรองให้แรงงานฟรีแลนซ์สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ เมื่อปี 2020 ไรเดอร์จำนวนหนึ่งจาก Uber Eats ก็ได้ก่อตั้งสหภาพแรงงาน [UbeaEats](#) ขึ้น พร้อมประกาศรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติม

หรือในนอร์เวย์ ที่อนุญาตให้ไรเดอร์ก่อตั้งหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสหภาพแรงงานได้โดยถูกต้องตามกฎหมาย โดยช่วงปี 2019 สหภาพ [Fellesforbundet](#) ในนอร์เวย์ หยุดงานประท้วงติดต่อกันราว 5 สัปดาห์ เพื่อต่อรองกับ Foodora จนในที่สุดก็สามารถบรรลุข้อตกลงสภาพการจ้าง ทั้งเรื่องค่าจ้าง และสวัสดิการอื่นๆ เช่น เงินช่วยเหลือช่วงฤดูหนาว ค่าชดเชยอุปกรณ์ในการทำงาน นับเป็นชัยชนะครั้งประวัติศาสตร์ของสหภาพแรงงานในนอร์เวย์ โดยทางสหภาพ Fellesforbundet หวังว่าในอนาคตจะใช้ข้อตกลงกับ Foodora เป็นต้นแบบในการต่อรองกับแพลตฟอร์มอื่นๆ

ในกรณีของสหรัฐอเมริกา [Los Deliveristas Unidos](#) สหภาพไรเดอร์ละติน ออกมาเรียกร้องต่อ DoorDash เพื่ออนุญาตให้ไรเดอร์สามารถเข้าใช้ห้องน้ำในร้านอาหารที่เป็นพาร์ทเนอร์ได้ ก่อนที่ทาง DoorDash จะปรับให้ร้านอาหารจำนวน 200 แห่ง สามารถให้ไรเดอร์เข้าไปใช้บริการห้องน้ำได้ แม้จำนวนร้านที่อนุญาตจะน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนร้านที่เป็นพาร์ทเนอร์กว่า 4,911 แห่ง แต่ก็ถือเป็นผลจากอำนาจต่อรองของสหภาพแรงงาน

และเมื่อ 22 เมษายน 2021 ที่ผ่านมา ทาง [Los Deliverista Unidos](#) ก็ได้ออกมาเรียกร้องค่าจ้างที่เป็นธรรมให้กับไรเดอร์ และขอให้ภาครัฐคุ้มครองไรเดอร์ โดยทางรัฐนิวยอร์กได้รับ

ข้อเสนอและดำเนินการร่างกฎหมายเกี่ยวกับ Gig Worker และต่อมาเมื่อ 27 พฤษภาคม 2021 [Los Deliveristas Unidos](#) ออกมาประท้วงอีกครั้งหลังร่างกฎหมายในสภานิติบัญญัติของนิวยอร์กเพื่อประโยชน์ให้กับแพลตฟอร์ม และไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาการกดขี่จากแพลตฟอร์ม หรือปรับให้ไรเดอร์เป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม ซึ่งทางรัฐได้แก้และผ่านร่างสมบูรณเมื่อวันที่ 23 กันยายนที่ผ่านมา

ขณะที่ไรเดอร์ในจีน ไทย ใต้หวัน เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ยังไม่สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ เนื่องจากไรเดอร์ไม่ได้มีสถานะเป็นลูกจ้างตามกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ แต่ก็มีความเคลื่อนไหวพยายามที่จะจัดตั้งสหภาพแรงงานสำหรับไรเดอร์

ในกรณีของใต้หวัน นอกจากจะมีความพยายามในการให้ไรเดอร์ได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายในฐานะลูกจ้างของแพลตฟอร์มแล้ว ยังมีความพยายามในการจัดตั้งสหภาพแรงงานไรเดอร์อีกด้วย เพื่อที่จะใช้เป็นพลังในการต่อรองกับแพลตฟอร์ม อย่างในกรณีล่าสุด Uber Eats และ ทั้ง Foodpanda ปรับกฎเกณฑ์รายได้ในการทำงานใหม่จากการคิดแบบรอบมาเป็นคิดจากระยะทาง ทำให้รายได้ของไรเดอร์ลดลงจนเกิดการชุมนุมประท้วงของไรเดอร์ โดยในการประท้วงครั้งนี้มีการเสนอให้มีการจัดตั้ง [สหภาพแรงงาน](#) แห่งชาติ เพื่อเป็นทางออกในการแก้ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบของแพลตฟอร์มที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังเป็นการยาก เพราะนับตั้งแต่ใต้หวันอยู่ภายใต้กฎอัยการศึกมาอย่างยาวนานที่เพิ่งสิ้นสุดลงในปี 1987 มีสหภาพแรงงานทั่วประเทศจัดตั้งขึ้นได้เพียง 1 สหภาพเท่านั้น ส่วนสหภาพแรงงานที่สองที่เกิดขึ้นก็คือ Taiwan Confederation of Trade Unions จัดตั้งในปี 2000 และอาชีพครูเพิ่งจะได้รับการอนุญาตให้เข้าร่วมสหภาพแรงงานได้ในปี 2010 นี้เอง ขณะที่ในระดับท้องถิ่นของใต้หวันมีสหภาพแรงงานอุตสาหกรรมท้องถิ่นอยู่แล้วประมาณครึ่งหนึ่งของเขตปกครองท้องถิ่นของใต้หวัน

อิสระในหน้าที่การทำงานที่แลกด้วยสวัสดิการอันว่างเปล่า

ในประเทศที่ไรเดอร์ได้รับการรับรองสถานะการเป็นลูกจ้างตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็ สเปน ฝรั่งเศส หรือเนเธอร์แลนด์ ก็จะทำให้ไรเดอร์ได้รับสวัสดิการพื้นฐานตามกฎหมายแรงงาน เช่น ค่าจ้างพื้นฐาน ประกันสังคม ประกันรายได้ เงินบำนาญหลังเกษียณ เป็นต้น

แต่ถึงอย่างนั้นก็มีบางประเทศที่ไรเดอร์มีทั้งแบบที่ได้รับสวัสดิการจากรัฐจากการที่แพลตฟอร์มรับรองสถานะเป็นลูกจ้าง แม้ยังไม่มีความหมายรับรองสถานะการเป็นลูกจ้างของไรเดอร์โดยตรง และแบบที่ยังไม่ได้รับการรับรองสถานะโดยกฎหมายและแพลตฟอร์ม อย่างประเทศจีน

ในส่วนของประเทศจีน ซึ่งมีความซับซ้อนของสถานะของไรเดอร์ กล่าวคือมีทั้งในแบบที่แพลตฟอร์มรับรองสถานะให้เป็นลูกจ้าง และแบบที่ไม่ได้เป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม ประกอบกับการที่ยังไม่มีกฎหมายเฉพาะคุ้มครอง ทำให้ไรเดอร์บางส่วนในจีนประสบปัญหาอยู่บ่อยครั้งทั้งการไม่ได้รับการคุ้มครอง ไม่ได้รับสวัสดิการจากกฎหมายและแพลตฟอร์ม หรือการถูกเอารัดเอาเปรียบเช่น ถูกกดค่าแรงจากแพลตฟอร์มเพื่อให้ค่าส่งอาหารถูกลง

เว็บไซต์ China Labour Bulletin ชี้ว่าในปี 2019 [มีการหยุดงานประท้วง 45 ครั้ง](#)ซึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทุกปี รวมมากกว่า [136 ครั้ง](#) การประท้วงบางครั้งก็ประสบความสำเร็จ อย่างกรณีที่ไรเดอร์ในจีนได้ระบบจีพีเอสแบบใหม่ ก็มาจากการร้องเรียนถึงประสิทธิภาพของจีพีเอสที่ไม่เสถียรและคลาดเคลื่อน จนมีผลกับการส่งอาหารที่ทำให้ไรเดอร์สูญเสียรายได้และถูกพักงานจากความผิดพลาดของจีพีเอสตัวเก่าของแพลตฟอร์มเอง นอกจากนี้ยังมีกรกล่าวถึงแนวคิดในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน – สหพันธ์สหภาพแรงงานจีน (ACFTU) เพื่อแก้ปัญหาอีกด้วย

ในส่วนของเกาหลีใต้ที่ไรเดอร์ได้รับการคุ้มครองโดยกฎหมายเฉพาะในกรุงโซลเท่านั้น ไรเดอร์ส่วนใหญ่ในประเทศไม่ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐานอย่างประกันสุขภาพหรือประกันอุบัติเหตุ มีกรณีศึกษาที่น่าสนใจก็คือ [ไรเดอร์เด็กชายวัยมัธยม](#)ที่ทำงานส่งอาหารเป็นอาชีพเสริม ใน

ระหว่างทางไปส่งอาหารเขาประสบอุบัติเหตุเพราะมีคนข้ามทางม้าลายในขณะที่มีสัญญาณห้ามเดินข้าม จากอุบัติเหตุครั้งนี้ทำให้เขาพิการเป็นอัมพาตพ่อนล่าง

โดยกรมสวัสดิการแรงงานเกาหลีใต้ อนุมัติ**จ่ายค่าชดเชย**ให้ไรเดอร์วัยนักเรียนจากอุบัติเหตุครั้งนี้เป็นเงิน 50 ล้านวอน โดยเรียกเก็บจากแพลตฟอร์มที่เขาทำงานรับส่งอาหารในครั้งนั้น 25 ล้านวอน แต่แพลตฟอร์มปฏิเสธที่จะจ่ายและฟ้องกลับโดยอ้างว่าไรเดอร์ไม่ได้เป็นลูกจ้างตามกฎหมาย อีกทั้งเงินที่ไรเดอร์ได้จากการส่งอาหารมาจากร้านอาหารไม่ใช่แพลตฟอร์ม

โดยศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาเห็นตามแพลตฟอร์ม ซึ่งมีผลให้แพลตฟอร์มไม่ต้องจ่ายค่าชดเชย และไรเดอร์คนนี้ต้องคืนเงินทั้งหมดรวมไปถึงค่ารักษาพยาบาลแก่รัฐ แต่เมื่อเรื่องถึงศาลฎีกา ศาลฎีกากลับคำพิพากษาโดยให้เห็นผลว่าแม้ไรเดอร์จะไม่ใช่แรงงานตามกฎหมายที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานมาตรฐานของเกาหลีใต้ แต่ก็ถือเป็นแรงงานพิเศษที่ได้รับการยกเว้นหนึ่งในเก้าประเภทเช่นเดียวกันกับแรงงานบริการขนส่ง ที่มีสิทธิได้รับความคุ้มครองและได้รับค่าชดเชยจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในการทำงาน

ส่วนในประเทศที่ไรเดอร์ไม่ได้มีสถานะเป็นลูกจ้างตามกฎหมาย ก็จะไม่ได้รับสวัสดิการขั้นพื้นฐาน มีเพียงสวัสดิการที่ทางแพลตฟอร์มมีให้ซึ่งก็แตกต่างกันไป เช่น ใน **ไต้หวัน** แพลตฟอร์ม Foodpanda กล่าวอ้างว่ามีสวัสดิการประกันอุบัติเหตุที่ดีกว่าแพลตฟอร์มอื่นๆ ในประเทศ โดยกรมธรรม์ประกันภัยครอบคลุมทั้ง พ.ร.บ.ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ความคุ้มครองผู้ประกอบการที่ต้องจ่ายค่าชดเชยแก่ลูกจ้าง รวมไปถึงการสูญเสียของบุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุอีกด้วย

แต่ถึงอย่างนั้น จากกรณีที่กระทรวงแรงงานไต้หวันประกาศให้ไรเดอร์เข้าข่ายลูกจ้างตามนิยามของกฎหมายมาตรฐานแรงงาน ในปี 2019 ซึ่งทำให้แพลตฟอร์มที่ยังไม่ได้รับรองสถานะการเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์มแก่ไรเดอร์ต้องปฏิบัติตาม โดยในขณะนี้ยังอยู่ในกระบวนการฟ้องร้องกันระหว่างแพลตฟอร์มและองค์กรรัฐ ก็มีแนวความคิดของ**แพลตฟอร์ม**

ในการนำเสนอ 'สวัสดิการพิเศษต่างๆ' ที่มากกว่าที่มีอยู่ให้แก่ไรเดอร์ เพื่อทดแทนการที่แพลตฟอร์มจะต้องให้การรับรองไรเดอร์ในสถานะลูกจ้างแพลตฟอร์ม

นอกจากนี้ประเทศอื่นๆ ที่ไรเดอร์ไม่ได้มีสถานะเป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม ยังพบว่าสวัสดิการที่แพลตฟอร์มมีให้กับไรเดอร์ในฐานะพาร์ทเนอร์นั้น ส่วนใหญ่เป็นเพียงข้อเสนอพิเศษมากกว่าจะเป็นสวัสดิการ เช่น ข้อเสนอประกันอุบัติเหตุในราคาพิเศษ โบนัสตามคุณภาพการทำงานในแต่ละออเดอร์

จากการศึกษาข้อมูลของ Rocket Media Lab พบว่าสวัสดิการส่วนใหญ่ที่ทางแพลตฟอร์มจะจัดหาให้จะเป็นประกันอุบัติเหตุ โดยมีในจีน ไต้หวัน ไทย เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ สเปน และฝรั่งเศส

ประกันสุขภาพ ได้แก่ จีน ไต้หวัน ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สหรัฐอเมริกา เนเธอร์แลนด์ สเปน และฝรั่งเศส

ประกันรายได้ขั้นต่ำ ได้แก่ จีน (เฉพาะไรเดอร์ที่บริการส่งแบบพิเศษ) สหราชอาณาจักร (บางแพลตฟอร์ม) และสเปน และเงินชดเชยรายได้เมื่อเกิดอุบัติเหตุ มีเพียงสเปนเท่านั้นที่ระบุว่าทางแพลตฟอร์มจะต้องให้เงินชดเชยรายได้ให้กับไรเดอร์ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

นอกจากสวัสดิการที่กล่าวมาข้างต้น ทางแพลตฟอร์มในบางประเทศมีสวัสดิการให้เปล่าเฉพาะในพื้นที่ให้บริการ เช่น ในพื้นที่ให้บริการของ [Deliveroo](#) ได้แก่ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส สเปน เนเธอร์แลนด์ และสิงคโปร์ ไรเดอร์จะได้ประกันอุบัติเหตุที่ครอบคลุมเฉพาะเวลางาน ชดเชยนิฟอรัม หมวกนิรภัย กระเป๋า และแท่นวางโทรศัพท์มือถือ หากอุปกรณ์มีความเสียหายสามารถสั่งซื้อได้ในราคาพิเศษ นอกจากนี้ยังจัดตั้งกองทุน [The Thank you](#) ช่วยเหลือไรเดอร์ของ Deliveroo ทั่วโลก โดยไรเดอร์กว่า 36,000 คนจะสามารถได้รับเงินสูงสุดราว 460,000 บาท

หรือในกรณีของบางแพลตฟอร์มที่จะมอบสิทธิเข้าถึงสวัสดิการผ่านระบบ Reward และการเลื่อนขั้น เช่น Grab ที่เปิดให้บริการในสิงคโปร์ [มาเลเซีย](#) เวียดนาม ไทย และฟิลิปปินส์ ได้ใช้ระบบ Reward เพื่อให้ไรเดอร์พัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อสิทธิการเข้าถึงสวัสดิการต่างๆ ของแพลตฟอร์ม เช่น ค่าน้ำมัน ประกันอุบัติเหตุ ส่วนลดร้านค้า และอุปกรณ์ของไรเดอร์

ทางฝั่งของสหรัฐอเมริกา Uber, DoorDash และแพลตฟอร์มอื่นๆ กำลังหาหรือจัดตั้ง [กองทุนเพื่อชดเชยไรเดอร์ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19](#) เมื่อต้นปี 2020 หลังไรเดอร์จำนวนไม่น้อยในซานฟรานซิสโกไม่สามารถออกไปรับงานได้เนื่องจากติดปัญหาทางสาธารณสุข แม้จะมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าทางแพลตฟอร์มดำเนินการเรื่องนี้ช้าเกินไปก็ตาม

ในเรื่องสวัสดิการ มีกรณีศึกษาที่น่าสนใจอีกกรณีคือในประเทศอินเดียที่มี [อัตราการว่างงานสูง](#) และประชาชนมีฐานะยากจน การที่ไรเดอร์มีสถานะเป็นเพียงพาร์ทเนอร์ ทำให้ผู้ที่จะมาทำงานเป็นไรเดอร์ในอินเดียต้องกู้เงินและเป็นหนี้ เพื่อไปซื้อยานพาหนะ หรือโทรศัพท์มือถือที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ [ไม่มีหลักประกัน](#)การทำงานว่าหากพวกเขาประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจนขาดรายได้ จะทำอย่างไรกับหนี้สินเหล่านี้

สถานการณ์ที่เริ่มเปลี่ยน ประเทศไทยอยู่จุดไหนของการเปลี่ยนแปลง

การเติบโตของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มที่รวดเร็วไปกว่ากฎหมายที่จะนำมาใช้กำกับเพื่อให้เกิดยุติธรรมต่อกลุ่มคนที่ทำงานให้แพลตฟอร์ม ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวในการเรียกร้องสิทธิและความคุ้มครองทางกฎหมายในหลายประเทศทั่วโลก จากข้อมูลที่ได้นำเสนอไปข้างต้น ดูเหมือนว่าแนวโน้มที่เกิดขึ้นจะเป็นไปในทางเดียวกัน คือไรเดอร์ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในฐานะลูกจ้างของแพลตฟอร์ม ไม่ว่าจะได้มาด้วยวิธีการที่ทางหน่วยงานของรัฐออกกฎหมายพิเศษมาเพื่อกำกับดูแลแพลตฟอร์มและเหล่าแรงงาน Gig Worker หรือเกิดจากการ

รวมตัวกันประท้วง หรือยื่นเรื่องฟ้องศาลจนเกิดการเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นในกรณีของสเปน หรือเกาหลีใต้

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ไรเดอร์มีสถานะเป็นเพียงพาร์ทเนอร์ของแพลตฟอร์ม ไม่ได้เป็นลูกจ้างของแพลตฟอร์ม จึงไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด โดยสวัสดิการตามกฎหมาย เช่น น้ำ ห้องน้ำ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล การเข้ารับการรักษาพยาบาลกับสถานพยาบาล และสวัสดิการนอกเหนือกฎหมาย เช่น เงินบำเหน็จ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ค่าล่วงเวลา ประกันชีวิต หรือยูนิฟอร์ม เป็นต้น

เมื่อพิจารณาในส่วนของสวัสดิการจากแพลตฟอร์มขนส่งอาหารในประเทศไทย พบว่าจะขึ้นอยู่กับระบบ Rewards ของแพลตฟอร์ม หรือเงื่อนไขที่ทางแพลตฟอร์มกำหนด เช่น ระบบของ [GrabBenefit](#) ซึ่งไรเดอร์ทุกคนจะได้รับประกันอุบัติเหตุ ซึ่งทางแพลตฟอร์มกำหนด [หลักเกณฑ์โดยปรากฏในเว็บว่า](#) มีผลเฉพาะในระหว่างเปิดรถรับงาน หรือระหว่างการรับงาน หรือหลังปิดรับงานภายใน 30 นาที แต่จะไม่คุ้มครองกรณีไรเดอร์ตั้งใจเกิดความบาดเจ็บ หรือเข้าไปมีส่วนร่วมกับการจลาจล ม็อบ และการต่อสู้กัน ไรเดอร์ในระดับ 'ซิลเวอร์' ขึ้นไป ซึ่งต้องทำจำนวนรอบการขับถึง 80 รอบ/เดือน และต้องมีคะแนนดาวไม่น้อยกว่า 4.7 ถึงจะสามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทั้งหมดของ Grab โดยไรเดอร์ระดับ 'ฮีโร่' ต้องทำจำนวนรอบมากถึง 500 รอบต่อเดือนในกรุงเทพฯ หรือ 450 – 600 รอบต่อเดือนในต่างจังหวัด ถึงจะได้รับวงเงินสูงสุดในการผ่อนสมาร์ตโฟนและเครื่องใช้ไฟฟ้า ในขณะที่ไรเดอร์ในระดับเมมเบอร์จะไม่สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ทางการเงินได้

ในขณะที่ [Foodpanda](#) จะมีประกันจักรยานยนต์และประกันอุบัติเหตุให้ แต่มีข้อแม้ว่าไรเดอร์จะต้องทำงานต่อเนื่อง 6 เดือนขึ้นไป ตลอด 3 สัปดาห์ที่ผ่านมาต้องส่งออเดอร์อย่างน้อย 160 ออเดอร์ขึ้นไป ขาดงานน้อยกว่า 6 ะการทำงาน และหากเคยได้รับสิทธิแล้ว จะไม่สามารถรับได้อีกจนกว่าจะทำตามเงื่อนไขที่แพลตฟอร์มได้กำหนดไว้ข้างต้นครบ

ส่วนทาง LINE MAN จะมีระดับยศ Pro+ Pro และ Basic โดยไรเดอร์ระดับ Pro+ และ Pro จะสามารถเข้าถึงประกันอุบัติเหตุได้ฟรี ส่วนลดจากบริการ BikeMan และ Pro+ สามารถเข้าถึงประกันจักรยานยนต์ และทั้ง 3 ระดับจะได้รับประกันโควิด-19 ฟรีซึ่งคุ้มครองนาน 60 วัน ในขณะที่ Pro และ Basic สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์เหล่านี้ในราคาพิเศษเท่านั้น โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องลงทะเบียนทุกเดือน รับส่งอาหารขั้นต่ำตามที่กำหนดในพื้นที่ ไม่มีพฤติกรรมทุจริตแล้ว ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่เป็นไปตามที่บริษัทกำหนดซึ่งบางครั้งในบางแพลตฟอร์มจะเปลี่ยนเงื่อนไขโดยไม่ต้องแจ้ง

ไม่เพียงแต่เรื่องสวัสดิการเท่านั้น ยังเกิดปัญหาอื่นๆ ในการทำงานระหว่างไรเดอร์กับแพลตฟอร์ม โดยในตลอดช่วงปี 2020-2021 มีการชุมนุมประท้วงของไรเดอร์เกิดขึ้นหลายครั้ง เช่น การประท้วงของ Grab ในปี 2020 [ทั้งในกรุงเทพฯ](#) และ [พัทลุง](#) เรียกร้องให้บริษัทแก้ไขปรับปรุงกติกาที่ไม่เป็นธรรม หรือในกรณีของการลดค่ารอบของ LINE MAN ที่สร้างความไม่พอใจให้กับไรเดอร์ ตั้งแต่การปรับลดค่ารอบในกรุงเทพฯ เมื่อมีนาคม 2021 โดยไรเดอร์ขอให้กลับไปใช้ค่ารอบเดิมคือ 62 บาท และให้แพลตฟอร์มทบทวนนโยบายต่างๆ ของแพลตฟอร์ม ต่อมาเมื่อเดือนต้นมิถุนายน ไรเดอร์ในต่างจังหวัดมีการนัดหยุดงานประท้วง เช่น LINE MAN หลังแพลตฟอร์มประกาศปรับลดค่ารอบจาก 40 บาท เหลือเพียงขั้นต่ำ 16 – 24 บาท ในขณะที่ค่ารอบในกรุงเทพฯ ยังคงเป็น 50 บาท โดยขอให้มีการปรับไปใช้ค่ารอบเดิม หรือปรับให้ค่ารอบทุกพื้นที่เท่ากัน

หรือในช่วงปลายเดือนสิงหาคม 2021 ไรเดอร์ของ Foodpanda ในเชียงใหม่ออกมาประท้วงและร้องเรียนหน้าสำนักงาน Foodpanda เชียงใหม่และศูนย์ดำรงธรรม หลังถูกแพลตฟอร์มลดค่ารอบ โดยขอให้ทางแพลตฟอร์มปรับไปใช้ค่ารอบแบบเดิม แต่ทั้งหมดเป็นการรวมกลุ่มกันเองของเหล่าไรเดอร์เพื่อเรียกร้องต่อแพลตฟอร์ม เนื่องจากในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะคุ้มครองไรเดอร์และยังไม่มีการจัดตั้งสหภาพแรงงานไรเดอร์เพื่อต่อรองกับแพลตฟอร์มได้

อย่างไรก็ตาม ในด้านความเคลื่อนไหวทางกฎหมาย พบว่ามี 'ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาแรงงานนอกระบบแห่งชาติ' ที่เริ่มมาตั้งแต่ปี 2018 โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน โดยมีสาระสำคัญ เพื่อช่วยเหลือแรงงานนอกระบบที่ยังไม่สามารถเข้าสู่สิทธิพื้นฐานในการทำงาน ความปลอดภัยในการทำงาน หลักประกันสุขภาพ และการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจในการเรียกร้องความเป็นธรรมของแรงงานนอกระบบ ซึ่งรวมไปถึงไรเดอร์ด้วย ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างขยายวัตถุประสงค์ของร่าง และกลุ่มอาชีพที่เข้าข่าย

ในขณะที่กลุ่มไรเดอร์เองก็มีการเคลื่อนไหวทางด้านกฎหมายเช่นเดียวกัน อย่างในกรณี '[กลุ่มไรเดอร์](#)' นำโดยนายพรเทพ ชัชวาลอมกุล ซึ่งได้เข้ายื่นหนังสือกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน เมื่อปลายปี 2020 โดยเรียกร้องให้มีการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของแรงงานแพลตฟอร์มที่ยังไม่ได้รับการดูแลและคุ้มครองอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะในทางกฎหมาย แต่ปัจจุบันยังคงไม่มีความคืบหน้า

อรุณคุณัฐ วันทนะสมบัติ นักวิจัยจากสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อธิบายถึงสิ่งที่ทำให้ประเทศไทยยังคงไม่มีความก้าวหน้าทางการใช้กฎหมายหรือแก้ไขกฎหมายเพื่อให้คุ้มครองและครอบคลุมถึงสิทธิและสวัสดิการของไรเดอร์ว่าเป็นเพราะประเทศไทยขาด 3 สิ่งดังต่อไปนี้

“ต้องบอกว่าเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต่างประเทศมี แต่เราไม่มีเลย ประการแรก คือ ความเข้มแข็งของขบวนการแรงงาน กล่าวคือในประเทศไทย แรงงานยังขาดสำนักทางชนชั้นแรงงาน สำนักของความเข้มแข็งแบบเดียวกัน เพราะขบวนการแรงงานถูกทำให้อ่อนแอลงนับตั้งแต่มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 ซึ่งไม่ได้มีผลบังคับใช้กับแรงงานทุกประเภท โดยแรงงานขององค์กรที่รัฐจะถูกบังคับใช้ด้วยกฎหมายอีกฉบับ ซึ่งการแยกกันแบบนี้ ทำให้ความเข้มข้นของการรวมตัวลดลง ไม่มีสำนักของการรวมตัวกัน

“ประการที่สอง ภาครัฐที่บังคับใช้กฎหมายในประเทศไทยเป็นแบบตั้งรับ ถ้ามีคนมาร้องเรียนถึงจะ Take Action ค่อยไปทำ แต่ในต่างประเทศ ถ้ามีปัญหา ก็จะแก้ไขเลย รัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเป็นตัวแทนในการฟ้องร้องบริษัท หรือมีฝ่ายกำกับดูแลคอยรักษาสิทธิประโยชน์ของแรงงาน

“ประการที่สาม กฎหมายที่รวดเร็ว แน่แน่นอนว่าทุกอย่างมีพลวัต สำหรับประเทศไทยถ้าเกิดมีการแก้กฎหมาย หรือออกกฎหมายใหม่ กระบวนการในการแก้ไขหรือบังคับใช้ไม่รวดเร็ว”

ประเด็นความเคลื่อนไหวของกลุ่มแรงงานไรเดอริในประเทศไทย จึงกลายเป็นเพียงประเด็นข่าวการประท้วงตามวาระเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่ไม่มีความก้าวหน้าจากทางภาครัฐว่ามีมุมมองในเรื่องนี้อย่างไร และจะจัดการเรื่องนี้อย่างไร แม้ว่าความเคลื่อนไหวในระดับโลกจะมีแนวโน้มว่ารัฐมุ่งคุ้มครองสิทธิของไรเดอริมากขึ้นก็ตาม.

รายงานพิเศษ

วุฒิสภาออสเตรเลียได้สำรวจการละเมิดสิทธิ คนทำงานต่างชาติในภาคเกษตร

กมธ.ความมั่นคงในการทำงานของวุฒิสภาออสเตรเลีย ได้สวนพยานใน
ประเด็นการเอาเปรียบแรงงานภาคเกษตรชาวต่างชาติที่ทำงานในฟาร์ม พบ
เกษตรกรบางรายรู้เห็นและสมคบคิดเพื่อหาประโยชน์จากแรงงานต่างชาติ
แม้จะรู้ว่าผู้รับเหมาเอาเปรียบแรงงานอย่างไร แต่ก็ไม่ได้ทำอะไรเพื่อหยุด
วงจรนี้ | ที่มาภาพ: [Wikimedia Commons](#)

เมื่อวันที่ 13 ต.ค. 2021 คณะกรรมการสิทธิการความมั่นคงในการทำงาน ของวุฒิสภาออสเตรเลีย ได้ไต่สวนพยานในประเด็นการเอาเปรียบแรงงานภาคเกษตรที่ทำงานในฟาร์ม

ซูเหลียง หวัง ชายชาวจีนอายุ 58 ปี ให้การต่อคณะกรรมการฯ ว่าเขาเดินทางมาออสเตรเลียด้วยความหวังที่จะทำงานเพื่อหารายได้ในเดือน มี.ค. 2563 โดยเริ่มทำงานในเขตคอฟส์ ฮาร์เบอร์ (Coffs Harbour) รัฐนิวเซาท์เวลส์ ต่อมาเขาทำงานเก็บผลไม้ ลักษณะงานต้องเข้ากะครั้งละ 11 ชั่วโมง ด้วยค่าจ้าง 10 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ประมาณ 245 บาท) ต่อชั่วโมง แม้ในโฆษณาจัดหางานจะระบุไว้ว่าเขาจะได้รับค่าจ้าง 17 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ประมาณ 418 บาท) ต่อชั่วโมง นอกจากรายได้ไม่ตรงตามโฆษณาแล้ว เขายังต้องทำงานตั้งแต่ 6 โมงเช้าจนมืด และต้องเผชิญกับทั้งฝุ่นผงและแมลงในเขตร้อน

เขาไม่สามารถหางานที่ดีกว่าได้ในตอนนั้น เพราะไม่ถนัดภาษาอังกฤษและไม่มีเพื่อนในออสเตรเลีย นอกจากนี้เขาอาศัยอยู่กับภรรยาในตู้คอนเทนเนอร์ โดยต้องจ่ายค่าเช่า 75 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ประมาณ 1,800 บาท) ต่อสัปดาห์ เพื่ออยู่ร่วมกับอีก 50 คน ในบริเวณที่พักแห่งนี้ ซึ่งมีห้องอาบน้ำเพียง 4 ห้องเท่านั้น

นอกจากนี้ตัวแทนจากสหภาพแรงงานแห่งออสเตรเลีย (Australian Workers' Union) ยังให้การต่อคณะกรรมการฯ ว่าเกษตรกรบางรายรู้เห็นและสมคบคิดเพื่อหาประโยชน์จากแรงงานต่างชาติ แม้พวกเขาจะรู้ว่าผู้รับเหมา (Contractor) เอาเปรียบแรงงานเช่นไร แต่พวกเขาก็ไม่ทำอะไรเพื่อหยุดยั้ง

โดยได้ยกกรณีแรงงานชายชาวพิจิตีเสียชีวิตจากโรคหัวใจวายในระหว่างทำงานที่ฟาร์มในเมืองเบอร์ริกัน (Berrigan) เขตริเวอร์รีนา (Riverina) รัฐนิวเซาท์เวลส์ แรงงานพิจิตีนี้ทำงานเก็บหัวหอมในฟาร์ม มีรายได้โดยเฉลี่ยระหว่าง 10-11 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ประมาณ 245-270 บาท) ต่อชั่วโมง

"ครอบครัวที่เขากู้ไว้ข้างหลังมีภรรยาและลูกอีก 2 คน พวกเขากำลังลำบากอยู่ที่ฟิจิ" ตัวแทนจากสหภาพแรงงานแห่งออสเตรเลีย ระบุ

ทั้งนี้ตัวแทนจากสหภาพแรงงานแห่งออสเตรเลียระบุว่า สหภาพแรงงานแห่งออสเตรเลีย จะร่วมกับสหภาพแรงงานซูเปอร์มาร์เก็ตและสหภาพแรงงานขนส่ง ทำงานร่วมกันเพื่อขจัดปัญหานี้

ด้านวุฒิสมาชิกแมตต์ คานาแวน ระบุว่าสหภาพแรงงานควรให้ความสำคัญกับปัญหาราคาต้นทุนที่เกษตรกรต้องเผชิญด้วย เพราะสหภาพแรงงานอาจจะไม่ได้แรงสนับสนุนทางการเมือง หากไปกดดันซูเปอร์มาร์เก็ตรายใหญ่ต่าง ๆ เพียงอย่างเดียว.

ที่มาเรียบเรียงจาก

[More evidence of farm worker exploitation \(Matt Coughlan, AAP, 13 October 2021\)](#)

เผยแพร่ครั้งแรกในเว็บไซต์สำนักข่าวประชาไท

ทุกขคนทำงาน

ผลสำรวจ 94 ประเทศ ชี้ 'ครู' ทำงานหนัก-
ค่าจ้างต่ำ และถูกประเมินค่าต่ำเกินไป

สหภาพแรงงานคนทำงานภาคการศึกษานานาชาติ (EI) ระบุอาชีพ
'ครู' ทำงานหนักเกินไป ได้รับค่าจ้างต่ำเกินไป และถูกประเมินค่าต่ำ
เกินไป | [ที่มาภาพประกอบ: UNICEF/Des \(อ้างใน theirworld.org\)](https://www.theirworld.org/)

เนื่องในวันครูโลก (World Teachers' Day) เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2564 ที่ผ่านมา สหภาพแรงงานคนทำงานภาคการศึกษานานาชาติ (Education International) ได้เปิดเผยรายงาน [The Global Report on the Status of Teachers 2021](#) เขียนโดยศาสตราจารย์เกรก ทอมสัน จาก Queensland University of Technology ในออสเตรเลีย โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้นำและเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานด้านการศึกษากว่า 128 คน ใน 94 ประเทศ รายงานฉบับนี้ได้ชี้ถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสถานะของคนทำงานด้านการศึกษากว่า 100 ประเทศ เช่น ค่าจ้างและสภาพการทำงาน ตลอดจนความเป็นอิสระทางวิชาชีพ และภาพลักษณ์ของครูในสื่อกระแสหลัก โดยข้อค้นพบหลัก ๆ ของรายงานฉบับนี้ได้แก่

- **ค่าจ้างครูต่ำเกินไป** การระบาดของ COVID-19 ได้ทำให้การโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนไม่ใช่สิ่งสำคัญอันดับแรกสำหรับรัฐบาล ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 42 ระบุว่าสภาพการทำงานของครูตกต่ำในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 84 ระบุว่าเงินเดือนของพวกเขาตกลงในช่วงการระบาดของ COVID-19
- **ปริมาณงานเพิ่มมากขึ้น** ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 55 ระบุว่าพวกเขามีปริมาณงานล้นเกินจนไม่สามารถจัดการได้ ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าร้อยละ 66 รู้สึกว่างานด้านการบริหารจัดการมีส่วนทำให้เกิดแรงกดดันด้านปริมาณงานมากเกินไปสำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษากว่า
- **ภาพลักษณ์ของครูเป็นปัญหา** ร้อยละ 48 ของผู้ตอบแบบสอบถาม คิดว่าอาชีพครูไม่ใช่อาชีพที่น่าสนใจสำหรับเยาวชนและผู้คนทั่วไปแล้ว
- **การจ้างงานที่ไม่มั่นคงกำลังเพิ่มขึ้น** เกือบร้อยละ 60 ของผู้ตอบแบบสอบถามชี้ให้เห็นถึงการใช้สัญญาจ้างงานชั่วคราวและระยะสั้นเพื่อจ้างครูและนักวิชาการเพิ่มขึ้น 'ครูสัญญา' จ้างจำนวนมากอธิบายว่าได้รับค่าตอบแทนน้อยกว่าครูที่มีสัญญาจ้างประจำ นอกจากนี้การสนับสนุนทางวิชาชีพแก่ครูสัญญานั้นยังไม่เพียงพอและมีสภาพการทำงานที่ย่ำแย่อีกด้วย

- การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องยังคงไม่เพียงพอสำหรับครู ผู้ตอบแบบสอบถามชี้ว่าพวกเขาไม่มีความก้าวหน้าในอาชีพและไม่มีสวัสดิการด้านอาชีพที่ชัดเจน.

ที่มาเรียบเรียงจาก

[New global report points to overworked, underpaid, and undervalued teaching profession \(Education International, 4 October 2021\)](#)

เผยแพร่ครั้งแรกในเว็บไซต์สำนักข่าวประชาไท

รายงานพิเศษ

จำนวนคนทำงานสูงวัยในญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น
ต่อเนื่อง 17 ปีแตะ 9.06 ล้านคน

ในปี 2564 ญี่ปุ่นมีจำนวนคนทำงานสูงวัยเป็นประวัติการณ์
ที่ 9.06 ล้านคน ซึ่งเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้น 17 ปีติดต่อกัน | ที่มา
ภาพ: [Jeena Paradies \(CC BY 2.0\)](#)

ช่วงปลายเดือน ก.ย. 2564 ที่ผ่านมา สื่อ The Asahi Shimbun ได้ประเมินว่าปัจจุบัน ประชากรที่มีอายุ 65 ปี ขึ้นไปของญี่ปุ่น ในปี 2564 นี้มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 29.1 ของประชากรทั้งหมดแล้ว การประเมินนี้ใช้ฐานข้อมูลจากการสำรวจสำมะโนประชากรแห่งชาติ เมื่อปี 2558 ของกระทรวงกิจการภายใน

จำนวนผู้สูงอายุหญิงอยู่ที่ 20.57 ล้านคน หรือร้อยละ 32 ของประชากรหญิงทั้งหมด ในขณะที่จำนวนผู้สูงอายุชายมีจำนวน 15.83 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 26 ของประชากรชายทั้งหมด ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 70 ปี ขึ้นไปมี 28.52 ล้านคนหรือร้อยละ 22.8 ของประชากรทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากปี 2563 หน้า 610,000 คน กลุ่มนี้รวม 'เบบี้บูมเมอร์ระดับโลกแวก' ซึ่งเกิดระหว่างปี 2490-2492

ทั้งนี้สัดส่วนประชากรสูงอายุสูงวัยของญี่ปุ่นสูงที่สุดในโลก อิตาลี อันดับ 2 ที่ร้อยละ 23.6 โปรตุเกสอันดับ 3 ที่ร้อยละ 23.1 ต่อจำนวนประชากรทั้งหมด

ส่วนอัตราการจ้างงานของผู้สูงอายุคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.1 หรือ 1 ใน 4 ของกำลังแรงงานของประเทศเลยทีเดียว โดยในปี 2564 นี้ญี่ปุ่นมีจำนวนคนทำงานสูงวัยเป็นประวัติการณ์ที่ 9.06 ล้านคน ซึ่งเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้น 17 ปีติดต่อกัน

อุตสาหกรรมค้าส่งและค้าปลีกเป็นผู้นำอุตสาหกรรมอื่น ๆ ในแง่ของการจ้างงานผู้สูงอายุที่ 1.28 ล้านคน ส่วนอุตสาหกรรมการเกษตรและป่าไม้อยู่ในอันดับที่ 2 ด้วยจำนวน 1.06 ล้านคน ตามมาด้วยอุตสาหกรรมบริการ 1.04 ล้านคน

แต่มากกว่าร้อยละ 70 ของคนทำงานสูงวัย ทำงานในลักษณะงานนอกเวลาหรือสัญญาจ้างที่ไม่ประจำ

มากกว่าร้อยละ 30 คนทำงานสูงวัยทั้งชายและหญิงกล่าวว่าพวกเขาทำงานเพราะอยากใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ แต่ร้อยละ 21.6 ของคนทำงานสูงหญิงและร้อยละ 16.2 ของคนทำงานสูงชาย ระบุว่าต้องการหารายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว

ในช่วงเวลาไม่กี่ปีมานี้รัฐบาลญี่ปุ่นย้ำว่าจำเป็นต้องมีสังคมที่ผู้คนยังคงตื่นตัวอยู่เสมอและไม่มีวันเกษียณอายุ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุทำงานต่อไป มีการผลักดันการปฏิรูประบบประกันสังคม โดยขอให้ผู้สูงอายุแบกรับภาระค่ารักษาพยาบาลและค่ารักษาพยาบาลให้มากขึ้น

จากการประมาณการโดยสถาบันวิจัยประชากรและประกันสังคมแห่งชาติ ระบุว่าสัดส่วนของประชากรสูงวัยจะยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยในปี 2583 เมื่อกลุ่มเบบี้บูมเมอร์ระลอกที่ 2 ซึ่งเกิดระหว่างปี 2514-2517 อายุ 65 ปี คาดว่าสัดส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งหมดในญี่ปุ่นจะสูงถึงร้อยละ 35.3 เลยทีเดียว

ที่มาเรียบเรียงจาก

[Seniors aged 65 or older account for record 29.1% of the population \(HIROKI](#)

[KOIZUMI, The Asahi Shimbun, 22 September 2021\)](#)

เผยแพร่ครั้งแรกในเว็บไซต์สำนักข่าวประชาไท

ที่มาภาพปก: Wallpaper Flare

Bookal Media Lab: สัปดาห์ การทำงาน เริ เตอร์ ทั่วโลก (หน้า 14)	มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อ ได้ส่วนการขอเค สิทธิคนทำงาน คำปรึกษาในภาค เกษตร (หน้า 34)	ภาคีระบ 94 ประชาศ ี ฐ ทำงานเพื่อสังคม สำ และกัประม ดำเนินไป (หน้า 37)	จำนวนคนทำงานสูง ในปีไปจนถึงเดือน 17 0 และ 9 06 ล้าน คน (หน้า 40)
--	---	---	---

วารสารออนไลน์ของคนทำงานมีวัตถุประสงค์
เพื่อเป็นสื่อกลางในการสื่อสารด้านแรงงาน
ไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่-ทำซ้ำ รับ
ข่าวสาร-ข้อมูลหรือส่งข่าวด้านแรงงานทาง
อินเทอร์เน็ตได้ที่:

workazine@gmail.com

ติดตามวารสารคนทำงานย้อนหลังได้ที่:

<http://prachatai.com/labour/newsletter>

<http://www.workazine.com>

facebook.com/workazine